

Brüsszel, 2025. június 5.
(OR. en)

9932/25

ENV 476
CLIMA 195
AGRI 251
FORETS 36
ENER 217
TRANS 226
IND 172
SAN 306

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2025. június 5.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2025) 280 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK A vízügyi rezilienciára vonatkozó európai stratégia

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2025) 280 final.

Melléklet: COM(2025) 280 final

Brüsszel, 2025.6.4.
COM(2025) 280 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

A vízügyi rezilienciára vonatkozó európai stratégia

A vízügyi rezilienciára vonatkozó európai stratégia

1. BEVEZETÉS – A HELYZET FELVÁZOLÁSA

A víz az élet alapja. Az emberek, a fajok többsége, valamint a természet, amelyben élünk, és amelytől függünk, nem képesek fennmaradni víz nélkül. Környezetünk, gazdaságunk, élelmezés- és energiabiztonságunk, valamint életminőségünk mind a megfelelő minőségű, stabil vízellátáson alapul.

Ma azonban már nem tekinthetjük magától értetődőnek a víz rendelkezésre állását, ez pedig kihat a polgárookra, a vállalkozásokra és a környezetre is. Európa az éghajlatváltozás miatt a Föld leggyorsabban melegedő kontinense. Az éghajlati hatások – például a rendkívüli hőség, a katasztrofális áradások, az elhúzódozó aszályok és az erdőtüzek – egyre gyakoribbak és súlyosabbak, és ez a jövőben sem fog változni. Ezek az események egészségügyi hatásokat és korai halálozásokat vonnak maguk után, zavarokat okoznak az energia- és ivóvízellátásban, valamint növekvő gazdasági veszteségeket¹ okoznak a vállalkozások, a mezőgazdasági termelők és az akvakultúra számára. Ha nem kezeljük a vízzel kapcsolatos egyenlőtlenségeket, azok károsíthatják az uniós² és a globális általános gazdasági, társadalmi és területi kohéziót. Ez különösen igaz az EU legkülső régióira, ahol az éghajlatváltozás által gyakorolt nyomás és az infrastrukturális hiányosságok különösen megnehezítik a tiszta és biztonságos ivóvízhez való hozzáférést. **A tiszta és megfizethető ivóvízhez való hozzáférés emberi jognak és a közjavak egyikének minősül.**

A vízgazdálkodás rezilienciája biztonsági és válsághelyzet-felkészültségi kérdés az EU számára. A víz alapvető szükséglet és kritikus erőforrás. Amint az a felkészültségi unióról szóló stratégiában is szerepel, a tiszta és megfizethető ivóvízellátás biztonságának „irányadó prioritásnak” kell lennie az Unió számára³.

A fenntartható vízgazdálkodásba és az innovációba való beruházás erősíteni fogja az európai vállalkozásokat, és felfrissíti a versenyképességet. A Világgazdasági Fórum által azonosított, a vállalkozásokat érintő tíz legfontosabb hosszú távú globális kockázat közül öt a vízzel kapcsolatos⁴. Amint azt a versenyképességi iránytű⁵ és a tisztaitpar-megállapodás⁶ is elismeri, a nem fenntartható vízgazdálkodás aláássa általános ellátásbiztonságunkat és versenyképességünket. Emiatt szükség van a vízgazdálkodás rezilienciájának az üzleti döntésekbe való jobb integrálására, valamint a

¹ Az aszályok csak 2022-ben mintegy 40 milliárd EUR összegű rendkívüli veszteséget okoztak. Az áradások eredményeképp pedig 1980 és 2023 között 325 milliárd EUR veszteség keletkezett. E kihívásokon túl a vízszennyezés 55 és 73 milliárd EUR közötti költségeket idéz elő. Lásd a Bizottságnak a cselekvés elmulasztásából eredő költségekről szóló tanulmányát a környezetvédelmi politikák végrehajtásának közelgő felülvizsgálatával összefüggésben.

² Kilencedik jelentés a gazdasági, társadalmi és területi kohézióról, 4. fejezet: „Zöld átállás”, 2024 (https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/cohesion-report_en).

³ Az Európai Unió felkészültségi unióról szóló stratégiája, JOIN(2025) 130 final.

⁴ 2024. évi globális kockázati jelentés. Ez az öt legfontosabb, vízzel kapcsolatos globális kockázat a következő: 1. szélsőséges időjárási események, 2. a földi rendszerek kritikus változása, 3. a biológiai sokféleség csökkenése és az ökoszisztémák összeomlása, 4. a természeti erőforrások hiánya, valamint 5. a környezetszennyezés (<https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2024/>).

⁵ COM(2025) 30 final – Versenyképességi iránytű az EU számára.

⁶ COM(2025) 85 final – Tisztaitpar-megállapodás: a versenyképességet és a dekarbonizációt szolgáló közös ütemterv.

fenntartható vízgazdálkodás integrált jövőképeinek kialakítására, amely tükrözi a hosszú távú éghajlatváltozási forgatókönyveket.

A vízgazdálkodás rezilienciája jelentős üzleti lehetőséget jelent az uniós ipar számára. Európa globális vezető szerepet tölt be a víztechnológia terén, és világszerte az összes kapcsolódó szabadalom 40 %-áért felelős⁷. Az ágazat csak 2022-ben 111,7 milliárd EUR hozzáadott értéket teremtett, és 81 500 vállalkozásra – többségében kkv-re⁸ – kiterjedően összesen 1,6 millió munkahelyet támogatott. Ezt a helyzetet ki kell használnunk, és meg kell erősítenünk az EU versenyelőnyét az egységes piacon belül és azon kívül is. Bizonyos ágazatokban például évente akár 2,8 milliárd EUR-val is csökkenteni lehetne a víz- és működési költségeket, évente további 9 000 munkahelyet lehetne teremteni, és egyúttal világszerte fejleszteni lehetne a szükséges szakértelmet⁹ is.

Európának a vízgazdálkodás rezilienciája terén betöltött erős globális vezető szerepe lehetőséget kínál arra, hogy stratégiai szövetségeket építsünk ki nemzetközi partnerekkel. A fogyasztó édesvízkészletekért folytatott globális verseny súlyosbítja a konfliktusokat és a kényszerű lakóhelyelhagyást. A jelenlegi ütem mellett a globális vízigény 2030-ban 40 %-kal fogja meghaladni a rendelkezésre álló vízkészletek mennyiségét¹⁰. A vízzel kapcsolatos katasztrófák 2024-ben világszerte 40 millió embert kényszerítettek lakóhelyük elhagyására, és több mint 480 milliárd EUR összegű kárt okoztak¹¹. Arra a globális konszenzusra¹² alapozva, mely szerint a vízgazdálkodás jelenlegi modellje nem fenntartható, az EU eltökélte, hogy az ENSZ közelgő, 2026. évi vízügyi konferenciáját a fenntartható fejlődési célok felé való haladás előmozdításának egyik mérföldkövévé teszi.

Mindezen okok miatt itt az ideje, hogy a vízgazdálkodás rezilienciáját az Európai Tanács¹³, az Európai Parlament¹⁴ és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság¹⁵ által ismertetett **politikai napirend élére helyezzük.** Ezért Ursula von der Leyen elnök a 2024–2029-es időszakra szóló politikai iránymutatásában bejelentette a vízügyi rezilienciára vonatkozó európai stratégiát. Ez az Unió egészét segíteni fogja a víztestek kezelésének javításában, a vízhiány kezelésében, a vízügyi ágazat¹⁶ innovatív versenyelőnyének növelésében, és egyúttal a tiszta és körforgásos megközelítés alkalmazásában.

A tagállamok különbözőképpen, az állami vagy magántulajdon különböző formáinak, illetve a kettő kombinációjának bevonásával szervezik meg a vízgazdálkodásukat. A jelen stratégia teljes mértékben

⁷ Európai Szabadalmi Hivatal: „Innovation in water-related technologies” [Innováció a vízzel kapcsolatos technológiák terén] (2024. július), elérhető [itt](#).

⁸ Eurostat: “Businesses in the water supply, sewerage, waste management and remediation sector” [Vállalkozások a vízellátási, szennyvízelvezetési, hulladékgazdálkodási és szennyeződésmentesítési ágazatban] (2025 februárjában lehívott adatok), elérhető [itt](#).

⁹ Water Europe (2024): Socio-economic study on the value of the EU investment in water [Társadalmi-gazdasági tanulmány a vízgazdálkodásba történő uniós beruházás értékéről].

¹⁰ A Globális Vízgazdasági Bizottság 2024. évi jelentése.

¹¹ Global Water Monitor: 2024 Summary Report [Globális vízmegfigyelő: 2024. évi összefoglaló jelentés] | PreventionWeb.

¹² Ez a konszenzus az ENSZ 2023. évi vízügyi konferenciáján alakult ki.

¹³ Az Európai Tanács következtetései, 2023. március 23. – EUCO 4/23.

¹⁴ Az Európai Parlament 2025. május 7-i állásfoglalása a vízügyi rezilienciára vonatkozó európai stratégiáról (2024/2104(INI)).

¹⁵ Az EGSZB „Felhívás egy uniós kék megállapodásra” című átfogó véleménye (CCMI/209, 2023. október 25.).

¹⁶ E közlemény alkalmazásában a vízügyi ágazat fogalma az (ivó)vízellátásban, valamint a – települési és ipari – szennyvíz kezelésében részt vevő állami és magánvállalkozásokra terjed ki. Magában foglalja többek között a vízépítést, a vízügyi infrastruktúraépítést, valamint a vízzel kapcsolatos berendezések és technológiák fejlesztését és biztosítását.

tiszteletben tartja ezeket a nemzeti döntéseket, és elismeri, hogy nem létezik univerzális megoldás, különös tekintettel arra, hogy a hozzáférhető édesvíz mennyisége tagállamonként jelentősen eltér, csakúgy, mint a különböző ágazatok vízhiánynak való kiszolgáltatottsága.

2. A FŐ CÉLKITŰZÉSEK

Ez a stratégia kijelöli az EU által az ENSZ 2023. évi vízügyi konferenciáján előterjesztett, mélyen a 2050-ig szóló, a reziliens vízgazdálkodással rendelkező, mindenki számára vízbiztonságot garantáló Unióra irányuló jövőképpen gyökerező, Európa vízgazdálkodásának rezilienssé tételéhez vezető utat. Ez az út magában foglalja a vízi ökoszisztémák védelmét és helyreállítását, valamint a vízellátás és a vízigény közötti, a jelenlegi szükségleteknek megfelelő egyensúlyt, beleértve a biztonságos ivóvízhez és a megfelelő higiénias létesítményekhez való emberi jognak olyan módon történő érvényesítését, amely nem veszélyezteti a jövő nemzedékek jogait.

Ahhoz, hogy Európát a vízgazdálkodás rezilienciájának útjára állítsuk, három célkitűzésen kell dolgoznunk:

1. a fenntartható vízellátás alapjaként a vízkörforgás helyreállítása és védelme;
2. a víztudatos gazdaságnak a polgárok és a gazdasági szereplők részvételével történő kiépítése oly módon, amely támogatja az EU versenyképességét, vonzó a befektetők számára, és támogatja a virágzó uniós vízügyi ágazatot;
3. tiszta és megfizethető ivóvíz és megfelelő higiénias létesítmények mindenki biztosítása mindenki számára, valamint a polgárok a vízgazdálkodás rezilienciájával kapcsolatos szerepvállalásának növelése.

Az uniós jogszabályok és szakpolitikák, köztük az európai zöld megállapodás szilárd alapot biztosítanak e célkitűzések eléréséhez¹⁷. Gyakran a tagállamok – valamint helyi vagy regionális önkormányzataik – a legalkalmasabbak a vízgazdálkodás kezelésére, mivel tisztában vannak a saját körülményeikkel, kihívásaikkal és a lehetséges megoldásokkal. A jelen stratégia teljes mértékben elismeri, hogy az uniós jogszabályok keretein belül a tagállamok szabadon, belátásuk szerint alakíthatják ki vízellátási rendszereiket. A tagállami kezdeményezések támogatása és a határokon átnyúló vízügyi együttműködés fokozása érdekében öt uniós cselekvési területet határoz meg: i. irányítás és végrehajtás, ii. finanszírozás, beruházások és infrastruktúra, iii. digitalizáció, iv. kutatás és innováció, ipar és készségek, valamint v. biztonság és felkészültség.

2.1. A fenntartható vízellátás alapjaként a vízkörforgás helyreállítása és védelme

A jól működő vízkörforgás elengedhetetlen a vízgazdálkodás rezilienciájához. A víz egy olyan körforgáson halad végig, amely természetes módon tárolja, tisztítja és kibocsátja azt – ehhez a folyamathoz pedig szükség van az egészséges talajokra, vizes élőhelyekre, erdőkre és más ökoszisztémákra. A vízkészletek túlzott kiaknázása és helytelen kezelése, a környezetszennyezés, valamint az éghajlatváltozás és a környezetkárosodás azonban komoly hatást gyakorolt erre a körforgásra, és súlyos mértékben csökkentette a víz mennyiségét és minőségét.

¹⁷ A meglévő jogszabályokban meghatározott fő célkitűzések áttekintését lásd a II. mellékletben.

Az édesvízre vonatkozó meglévő uniós keret – beleértve a víz-keretirányelvet¹⁸, az árvízvédelmi irányelvet¹⁹ és a természet helyreállításáról szóló rendeletet²⁰ – az európai vízkörforgásra vonatkozó átfogó szabályozási keretet biztosít. A vízkörforgás mennyiségi és minőségi helyreállításához azonban hatékony végrehajtásra lesz szükség. A víz-keretirányelv arra vonatkozó célkitűzése, hogy 2027-re valamennyi víztest jó állapotba kerüljön²¹, valamint az árvízvédelmi irányelv célkitűzései továbbra is irányt mutatnak a fellépéshez. A Bizottság a nemzeti vízgyűjtő-gazdálkodási tervek és árvízkezelési tervek legutóbbi értékelése alapján, a tagállamokkal folytatott párbeszédnek fényében prioritásként fogja kezelni a végrehajtást²². A vízhiány és az aszályok kezelésére irányuló tagállami munka további támogatása érdekében a Bizottság a vízhiányra vonatkozó mutatókat fog kidolgozni, és az aszálykezelési tervekkel kapcsolatos technikai iránymutatást fog közzétenni. A természet helyreállításáról szóló rendelet lehetőséget kínál a mennyiségi vízgazdálkodás támogatására, valamint az aszályokkal és árvizekkel szembeni reziliencia természet alapú megoldásokkal való növelésére. A vízgazdálkodás rezilienciáját és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát teljes mértékben integrálni kell a 2026-ig kidolgozandó nemzeti helyreállítási tervekbe.

Nem teljesült a tengervédelmi stratégiáról szóló 2008. évi keretirányelv azon célja, melynek értelmében 2020-ra a tengervizeknek jó környezeti állapotba kellett volna kerülniük. A tengeri biológiai sokféleség csökken, és a folyókból származó szennyezés továbbra is károsítja a tengeri élővilágot. Egy közelmúltbeli értékelést²³ követően a Bizottság felül fogja vizsgálni a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelvet az édesvizekre vonatkozó uniós vívmányokkal való összhang javítása érdekében, és arra fog összpontosítani, hogy a jelentéstételi követelmények csökkentése, valamint a regionális tengeri egyezményekben szereplő adatkezelés és -kormányzás javítása révén eredményeket érjen el.

A meglévő jogszabályokon felül fokoznunk kell a talaj vízmegtartó képességének javítására irányuló erőfeszítéseinket. Az európai óceánügyi paktummal összhangban prioritásként kell kezelnünk az ökoszisztémáinkban rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázását a víz szárazföldön és tengeren történő tárolása, tisztítása, kibocsátása és helyreállítása érdekében, a forrástól a tengerig terjedő megközelítés alapján. A tengerhez vezető útja során az édesvíz természetes módon eltárolódik a talajban, az erdőkben, a vizes élőhelyeken, az árterekben és más ökoszisztémákban. A felszín alatti vízkészlet feltöltése és a biológiai sokféleség védelme érdekében helyre kell állítanunk környezetünk „természetes szivacs” jellegű vízmegtartó funkcióját. A talaj vízmegtartó képességének

¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (HL L 327., 2000.12.22., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

¹⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2007/60/EK irányelve (2007. október 23.) az árvízkezelési tervek értékeléséről és kezeléséről (HL L 288., 2007.11.6., 27. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2007/60/oj>).

²⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1991 rendelete (2024. június 24.) a természet helyreállításáról és az (EU) 2022/869 rendelet módosításáról (HL L, 2024/1991, 2024.7.29., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj>).

²¹ EEA: Europe's State of Water Report [Európa vízügyi helyzetéről szóló jelentés] <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/europes-state-of-water-2024>.

²² A Bizottság a következő hét témakör köré csoportosuló országspecifikus ajánlásokat adott ki: a) a megfelelési hiányosságok csökkentésére irányuló gyorsított fellépés, b) a beruházások bővítése, c) a főbb terhelések kezelése, d) a vízzel kapcsolatos szélsőségekkel szembeni reziliencia fokozása (beleértve az árvízvédelmi irányelv hatékony végrehajtására vonatkozó konkrét ajánlást), e) nemzetközi együttműködés, f) mentességek, valamint g) nyomkövetés, értékelés és jelentéstétel. További információért lásd: https://environment.ec.europa.eu/topics/water/water-framework-directive/implementation-reports_en.

²³ [A tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv értékelése \(SWD\(2025\) 50\)](#) és annak [melléklete](#).

növelését célzó meglévő kezdeményezések²⁴ jobb összehangolása és fokozása érdekében a Bizottság egy ún. „Sponge Facility” [„Szivacs” eszköz] létrehozását tervezi, amely koherens keretet biztosít a földterületek vízmegtartó képességének növelésére irányuló új és meglévő kezdeményezések számára. A mezőgazdaságra és az élelmiszerekre vonatkozó jövőképben foglaltaknak megfelelően a Bizottság ösztönözi és támogatni kívánja azokat a gazdálkodási gyakorlatokat is, amelyek helyreállítják, fenntartják vagy javítják a talaj egészségét – például a biogazdálkodást és a vízmegtartást elősegítő agroökológiai megközelítéseket. A városi területeken támogatni kell a „szivacsvárosok” kialakítását, amelyek természetalapú megoldások révén elnyelik, tárolják, majd szabályozott módon visszaengedik a vizet. Emellett alapvető fontosságú az édes- és tengervizek integrált vízgazdálkodása. A folyami szennyezés, a hordalékmozgás zavara és a vízhiány mind jelentős hatással van a tengeri ökoszisztémák egészségére és az ezekről függő társadalmi és gazdasági tevékenységek, például a halászat, az akvakultúra vagy az idegenforgalom életképességére²⁵. A tengerparti területek döntő szerepet játszanak a vízkörforgásban, és nélkülözhetetlenek a szárazföldi eredetű szennyezés tengerbe jutásának megelőzése terén. A hatékony területrendezés csökkentheti a tengerparti közösségek és városok, a tengeri kikötők és az alacsony fekvésű folyótorkolatok éghajlatváltozással szembeni kiszolgáltatottságát, ugyanakkor a vonatkozó jogszabályok és szakpolitikák betartásával a tengeri kikötőknek hozzá kell járulniuk a hajókról származó szennyezés minimalizálásához is. Ez az egyik olyan téma, amellyel a Bizottság által bejelentett európai kikötőstratégiában foglalkozni kell. Végezetül a belvízi utak fenntartható és integrált kezelése jelentősen hozzájárulhat a vízgazdálkodás rezilienciájához azáltal, hogy jobban alkalmazkodik az aszályokhoz és az áradásokhoz, miközben fenntartja a hajózási útvonalak összeköttetését.

A víz tározókban és más, mesterséges építményekben történő tárolása–különös figyelmet, valamint gondos tervezést és koordinációt kíván meg, mivel számos gazdasági ágazat stabil vízellátást igényel, és az év különböző szakaszaiban gyakran eltérő szükségletekkel rendelkezik²⁶. A vízgazdálkodási intézkedéseknek prioritásként kell kezelniük a természetalapú megoldásokat, de az ember által létrehozott struktúrákra – vagy a kettő kombinációjára – is támaszkodniuk kell. Az új gátak és tározók tervezése során gondosan értékelni kell azok környezeti hatásait, bevonva az összes érintett szereplőt, valamint biztosítani kell, hogy ezek az intézkedések egy integrált és fenntartható vízgazdálkodási stratégia részét képezzék, amely a meg nem térülő beruházások elkerülése érdekében teljes mértékben tükrözi a hosszú távú éghajlatváltozási referencia-forratókönyveket és -előrejelzéseket.

A vízminőség és -mennyiség ugyanazon érem két oldalát jelenti, és fontos, hogy folytassuk a szennyezésnek a forrásnál történő megelőzésére irányuló munkát. 2021-ben az EU felszíni vizeinek csupán 39,5 %-ának volt jó az ökológiai állapota, és mindössze 26,8 %-ának volt jó a kémiai állapota²⁷. Fokozni kell az intézkedéseket, és a nem fenntartható földhasználatra és -gazdálkodásra, valamint a hidromorfológiai változásokra, a jogszerű és az illegális túlzott mértékű vízkivétel miatti strukturális vízgazdálkodási problémákra, az ágazatokon átívelő vízfelhasználás-hatékonysági

²⁴ Alkalmazkodási és talajvédelmi küldetések, az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens tájakról szóló iránymutatás, az uniós városfejlesztési menetrend (UAEU) „Vízérzékeny város” tematikus partnersége és az Interreg Duna Régió Program „SpongeCity” [Szivacsváros] nevű projektje.

²⁵ Macias, D., Bisselink, B., Carmona-Moreno, C. *et al.* The overlooked impacts of freshwater scarcity on oceans as evidenced by the Mediterranean Sea. [Az édesvízhiány óceánokra gyakorolt, figyelmen kívül hagyott hatásai – a Földközi-tenger példája alapján.] *Nat Commun* 16., 998 (2025).

²⁶ A víz-keretirányelv közös végrehajtási stratégiája szerinti, a változó éghajlat összefüggésében történő vízgyűjtő-gazdálkodásról szóló 24. számú iránymutatás, amely [itt](#) érhető el.

²⁷ A Bizottság jelentése a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek a víz-keretirányelv (2000/60/EK) és az árvízvédelmi irányelv (2007/60/EK) végrehajtásáról (Harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási tervek – Második árvízkezelési tervek), COM(2025) 2 final.

hiányosságokra, valamint az olyan tevékenységekhez kapcsolódó vízszennyezésre kell összpontosítani, mint a mezőgazdaság, az ipari termelés, a bányászat és a hulladékgazdálkodás.

A vízszennyezés közvetlen hatással van az egészségre. Víz útján terjedő betegségeket okozhat, és súlyosbíthatja az antimikrobiális rezisztenciát. A Covid19-válság rámutatott arra, hogy a szennyvízben található kórokozóknak és egészségügyi paramétereknek az „Egy az egészség” koncepció alapján való nyomon követése kiemelten fontos, mivel az emberek, az állatok, a növények és a környezet egészsége szoros kapcsolatban áll egymással²⁸. A Bizottság továbbra is támogatni fogja a szennyvízmegfigyeléssel kapcsolatos kapacitásépítést és infrastruktúrafejlesztést, különösen annak tekintetében, hogy az éghajlatváltozás súlyosbítja a vízzel kapcsolatos betegségek egészségügyi kockázatait²⁹.

Sürgős fellépésre van szükség a létfontosságú ivóvízforrásokra kockázatot jelentő szennyező anyagok kezeléséhez. A fokozottan perzisztens szennyező anyagok, például a PFA-anyagok³⁰ folyamatosan gyűlnek az uniós vizekben, és a becslések szerint évente 52–84 milliárd EUR értékű egészségügyi károkat okoznak³¹. Ez a nyilvánosság számára is komoly aggodalomra ad okot. A víz- és tengerszennyezést – beleértve a mikroműanyagokból származó szennyezést is – a levegőre, a vízre és a talajra vonatkozó szennyezőanyag-mentességi cselekvési tervvel összhangban a forrásnál vagy az útvonalakon átívelően kell kezelni³². Emellett az EU-nak határozott erőfeszítéseket kell tennie az ezek és más, mindenütt előforduló perzisztens, bioakkumulatív és toxikus anyagok által már erősen szennyezett területek megtisztítása érdekében, különösen ahol ezek az anyagok továbbra is nélkülözhetetlenek a társadalom és az ipar számára. A szennyezésmentesítésnek a „szennyező fizet” elven kell alapulnia, és közpénzeket kell elkülöníteni a gazdátlan területek megtisztítására, amelyek esetében nem található a felelős szervezet. Bár a helyreállítási erőfeszítések nagyon költségesek³³, a kutatás és az innováció jelentősen csökkentheti ezeket a költségeket az új, többek között bioalapú technológiák révén, amelyeket a bioökonómiai stratégia elő fog mozdítani. Emellett amennyiben sikerül olyan partnereket találni, amelyek készek az EU mellett társberuházóként eljárni, a Bizottság javaslatot fog előterjeszteni egy köz- és magánszféra partnerségén alapuló kezdeményezés létrehozására annak érdekében, hogy technológiai áttörést érjenek el a PFA-anyagok és más perzisztens vegyi anyagok észlelésének és remediációjának megvalósítható és megfizethető módszerei terén.

A vízminőség helyreállításának középpontjába a vízi ökoszisztémák tápanyagokkal történő szennyezésének korlátozását kell helyezni. A mezőgazdaságból, városi területekről és más

²⁸ A Tanács 2023/C 220/01 ajánlása az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelmet célzó uniós intézkedések fokozásáról; a gyógyszerészeti csomag; valamint a települési szennyvíz kezeléséről szóló átdolgozott irányelv ((EU) 2024/3019).

²⁹ Európai Környezetvédelmi Ügynökség (2024): „Responding to climate change impacts on human health in Europe: focus on floods, droughts and water quality”. [Reagálás az éghajlatváltozás emberi egészségre gyakorolt hatásaira Európában: fókuszban az árvizek, az aszályok és a vízminőség.] Az EEA 3/2024. sz. jelentése.

³⁰ Per- és polifluor-alkil anyagok.

³¹ [Északi Minisztertanács, 2019. évi adatok.](#)

³² Az e stratégiában meghatározott, a PFA-anyagokkal kapcsolatos szennyeződésmentesítést célzó intézkedések kiegészítik a Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy a vegyi anyagokra vonatkozó REACH-jogszabályok értelmében a forrásnál kezelje a PFA-anyagok kibocsátását. Ezzel összefüggésben meg kell jegyezni, hogy a Bizottság várhatóan 2025 végéig korlátozásokat fog elfogadni a tűzoltó habokban – az egyik fő kibocsátó forrásban – található valamennyi PFA-anyagra vonatkozóan.

³³ Becslések szerint Európában a PFAS-szennyeződés felszámolásának gazdasági költsége évi 5–100 milliárd EUR között mozog, és ezek a költségek csak a vízügyi ágazat tekintetében évente akár 18 milliárd EUR-val is növekedhetnek az ivóvízkezelés kapcsán, míg a szennyvízkezelés és a szennyvíziszap-kezelés költségei a becslések szerint még magasabbak lesznek. Ez a költség a „Forever Lobbying” projekt becslésén alapul; további információk a <https://foreverpollution.eu/lobbying/> weboldalon érhetők el.

forrásokból származó tápanyagok kihatnak az emberi egészségre, és algavirágzást, valamint oxigénszűkülést okoznak, amelyek halálos hatással vannak a vízi ökoszisztémákra. Ez továbbra is jelentős kihívást jelent, és a becslések szerint csak a nitrogén tekintetében évi 75–485 milliárd EUR összegű társadalmi-gazdasági veszteséget okoz³⁴. Ezek a költségek a forrástól a tengerig terjedő gyorsított fellépést tesznek szükségessé, beleértve a nitrátirányelv valamennyi tagállamban való jobb végrehajtását is.

A Bizottság többek között a jobb modellezés, az interaktív térképek és a bevált gyakorlatok cseréje révén **segíteni fogja a tagállamokat a szükséges tápanyagterhelés-csökkentések értékelésében**. A Bizottság különböző meglévő fórumokon továbbra is támogatni fogja a jobb és integrált tápanyag-gazdálkodást, hozzá fog járulni a trágyatároló létesítmények finanszírozásához, és elő fogja mozdítani a tápanyagok körforgásos jellegét, ami segíthet csökkenteni a szintetikus műtrágyák használatát. A mezőgazdaságra és az élelmiszerekre vonatkozó jövőképpen bejelentett, az állatállományra vonatkozó munkafolyamattal szinergiában ezek az intézkedések kiegészítik egy olyan hosszú távú jövőkép kidolgozását, amely tiszteletben tartja az uniós állattenyésztés sokféleségét, ugyanakkor biztosítja annak fenntarthatóságát. Emellett fokozni fogja a mezőgazdasági termelés külterjessé tételének (extenzifikációjának) ösztönzésére irányuló erőfeszítéseket a magas állatállomány-koncentrációval rendelkező régiókban.

Kiemelt intézkedések – A vízkörforgás helyreállítása és védelme	Ütemterv
Többek között a tagállamokkal folytatott strukturált párbeszéd révén a víz-keretirányelv és az árvízvédelmi irányelv végrehajtási prioritásainak meghatározása, a vízminőségre és -mennyiségre összpontosítva.	2025–2026
A tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv felülvizsgálata.	2027
Vízhiánymutatók és az aszálykezelési tervekhez kapcsolódó technikai útmutatás kidolgozása.	2026–2027
A fő szennyezési források kezelésének támogatása: - A megfelelő partnerek megtalálása esetén a köz- és a magánszféra partnerségén alapuló kezdeményezés, melynek célja technológiai áttörést elérni a PFA-anyagok és más perzisztens vegyi anyagok észlelésének és remediációjának megvalósítható és megfizethető módszerei terén. - Támogatási eszköztár létrehozása a tagállamok számára a tápanyagszennyezés csökkentésére irányuló intézkedések támogatása érdekében, többek között a modellezés javítása, az interaktív térképek és a bevált gyakorlatok cseréje révén.	2027 2026–2027

2.2. Olyan víztudatos gazdaság kiépítése, amely senkit sem hagy hátra, támogatja az EU versenyképességét és vonzza a befektetőket

A víz véges erőforrás, amelyet hatékonyan kell felhasználni. A gazdaság valamennyi ágazatában csökkentenünk kell a keresletet a víztakarékosság, a hatékonyság és az újrafelhasználás előmozdításával. A megnövekedett vízhiánnyal és az aszályokkal szembeesülve ez elengedhetetlen a vízellátás folyamatos biztosításához, a különböző felhasználók igényeinek méltányos módon történő

³⁴ Van Grinsven et al.: Costs and Benefits of Nitrogen for Europe and Implications for Mitigation [A nitrogénhasználat költségei és hasznai Európában, valamint a mérsékléssel kapcsolatos szempontok], 2013. A nitrogénkibocsátásra és a kárkölségekre vonatkozó adatok magukban foglalják az összes ágazatból a felszíni, a felszín alatti és a tengervizekbe, valamint a levegőbe történő kibocsátásokat.

kielégítéséhez, valamint a vízi és szárazföldi ökoszisztémák fenntartásához. Különösen fontos azokban a régiókban, ahol a túlzott kiaknázás akut probléma, ahol a vízhiány rendszerszintűvé válik, és akadályozza a gazdasági fejlődést – ideértve egyes távoli és szigeti közösségeket is, ahol korlátozott a hozzáférhető édesvíz mennyisége. Az éghajlat további változásának következtében a vízhiány által érintett területek jelentősen növekedni fognak³⁵. A hatékonyság tekintetében különösen a jelenlegi és jövőbeli legintenzívebb vízfelhasználókra kell összpontosítani, akiknek egyben a legnagyobb érdeke fűződik ahhoz, hogy elkerüljük a túlzott vízkivételt, az ugyanis az ellátás esetleges zavarához vezethet.

A vízfelhasználás hatékonysága kulcsfontosságú, és elsőbbséget kell élveznie. Ezt a stratégiát a vízhatékonyság elsődlegessége vezérelvének alkalmazásáról szóló ajánlás kíséri, amelyet az energiahatékonyság elsődlegességének elvével³⁶ kapcsolatos tapasztalatok ihlettek. A döntéshozatalra és a beruházásokra vonatkozó irányadó elveket határozza meg, amelyek a vízellátás és az iránta felmerülő igények kezelésének egyértelmű és kiszámítható, ugyanakkor rugalmas rangsorolásán alapulnak. Uniószerter prioritásként kell kezelni a kereslet és a túlzott mértékű kivétel visszaszorítását. Ezt a tervezés és az újrafelhasználás által biztosított hatékonyságnak kell követnie, a kínálat növelése pedig csak a legvégső megoldás lehet.

Az uniós vízfelhasználás hatékonyságára irányuló intézkedésekre vonatkozó útmutatás biztosítása érdekében – tekintettel a víztakarékosságra vonatkozó lehetőségekre³⁷ – az EU-nak törekednie kell arra, hogy 2030-ig legalább 10 %-kal növelje a vízhatékonyságot. A Bizottság együtt fog működni a tagállamokkal és az érdekelt felekkel a vízhatékonysági célok közös módszertanának kidolgozásában, figyelembe véve az országok, régiók és ágazatok közötti területi és egyéb különbségeket. Ennek alapján a stratégia 2027-es felülvizsgálata során a Bizottság közös referenciaértékeket kíván kidolgozni. Néhány tagállam már kitűzött konkrét célokat a vízfelhasználás hatékonyságának javítására vonatkozóan nemzeti vagy regionális szinten, illetve vízgyűjtő medence szintjén³⁸. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a nemzeti körülményeik alapján határozzák meg saját vízhatékonysági célkitűzéseiket.

A víztudatos gazdasághoz az erőforrások jobb ellenőrzésére van szükség. A 2010–2021-es adatok alapján³⁹ a teljes vízfogyasztás 81 %-áért olyan felhasználók feleltek, akik magánrendszeren keresztül közvetlenül a forrásnál vesznek ki vizet, és sok tagállam nem rendelkezik pontos adatokkal a hozzáférhető édesvíz mennyiségéről. A víz-keretirányelvvel összhangban a hatóságoknak naprakész értékeléseket kell végezniük a vízkészletek rendelkezésre állásáról és a vízfelhasználók általi vízkivételekről, és fokozniuk kell az összes vízkivétel, -vesztés és -visszanyerés nyilvántartásba vételére és ellenőrzésére irányuló erőfeszítéseiket. Az intelligens vízfogyasztás mérésének valamennyi gazdasági ágazatban történő bevezetése elő fogja segíteni a vízáramlás szigorú nyomon követését, és segíteni fogja a polgárokat és a vállalkozásokat is a vízhasználatuk hatékonyabb kezelésében. A Bizottság valamennyi gazdasági ágazatban elő fogja mozdítani a vízmérlegekre és a vízfogyasztás intelligens mérésére vonatkozó bevált gyakorlatok cseréjét. Törekedni fog továbbá egy „uniós vízügyi infrastruktúra és mindenki számára elérhető intelligens fogyasztásmérés” elnevezésű

³⁵ Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA): Európai éghajlati kockázateértékelés (EUCRA), 2024. A vízhiánnyal kapcsolatos részletes információkért lásd különösen a „Water security” [Vízbiztonság] című 5. fejezetet.

³⁶ https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/energy-efficiency-targets-directive-and-rules/energy-efficiency-first-principle_en.

³⁷ Water savings for a water resilient Europe [Vítakarékosság a reziliens vízgazdálkodással rendelkező Európáért], Európai Környezetvédelmi Ügynökség, 2025 (előkészítés alatt).

³⁸ Franciaország például azt tűzte ki célul, hogy 2030-ig 10 %-kal csökkentse a vízkivételt.

³⁹ Water Europe (2024): Socio-economic study on the value of the EU investment in water [Társadalmi-gazdasági tanulmány a vízgazdálkodásba történő uniós beruházás értékéről].

kezdemenyezés elindítására (lásd a 3.3. szakaszt). Emellett 2026 végéig értékelni fogja a vízzel kapcsolatban rendelkezésre álló adatok minőségét, és adott esetben felül fogja vizsgálni a vonatkozó jogszabályokat annak érdekében, hogy új környezeti-gazdasági számlamodulokat vezessen be a vízszámlákra vonatkozóan⁴⁰.

Különös figyelmet kell fordítani a tiszta ipari és digitális átalakulással járó vízigények felmérésére és lehetőség szerinti korlátozására, valamint annak intelligens vízügyi tervezés révén történő támogatására. Az EU stratégiai autonómiája szempontjából kulcsfontosságú ágazatok, például az akkumulátorgyártás, a félvezetők, a hidrogén, a mikrocsipek és az adatközpontok gyakran ultratiszta vizet fogyasztanak⁴¹. Ugyanakkor a tiszta energiára való áttérés előmozdítása és az uniós energiarendszer dekarbonizációja hozzá fog járulni a vízgazdálkodás javításához⁴². Ebben az összefüggésben maximalizálni kell a víz- és energiatakarékosságot – amelyek általában kéz a kézben járnak –, és a területrendezés terén különös figyelmet kell fordítani a vízgazdálkodás rezilienciájára. Az adatközpontokban a víztakarékosság előmozdítása érdekében a Bizottság értékelni fogja azok energiahatékonyságát és általános fenntarthatóságát, és a teljesítményre vonatkozó minimumszabványokat fog javasolni, többek között a vízfogyasztás tekintetében is⁴³. Annak érdekében, hogy támogassa a tagállamokat a vízigényes üzleti műveletek létrehozására legalkalmasabb területek azonosításában, valamint a szükséges vízügyi beruházások megszerzésében, a Bizottság javítani fogja a meglévő vizualizációs eszközöket, amelyek összesítik a környezeti adatokat, valamint a víz- és energiahálózatokkal kapcsolatos adatokat.

Az integrált vízgazdálkodás középpontjában a mezőgazdaságban, az energiatermelésben és az ipari folyamatokban való biztonságos víz-újrafelhasználásnak kell állnia. Jelenleg a szennyvíznek csupán 2,4 %-át használják fel újra az EU-ban, és a tagállamok között jelentős eltérések állnak fenn: a skála a nullától egészen 80 %-ig terjed⁴⁴. A Bizottság a víz biztonságos újrafelhasználására vonatkozó iránymutatással, valamint a meglévő jogszabályok⁴⁵ végrehajtásának összefüggésében kapacitásépítéssel fogja támogatni a tagállamokat. A Bizottság 2028 júniusáig értékelni fogja a víz újrafelhasználásáról szóló rendeletet, és ezt követően az értékelés eredményeinek függvényében mérlegelni fogja hatályának kiterjesztését.

Az EU-ban a vízfogyasztás 13 %-át kitevő lakossági vízellátás esetében a szivárgások és nem szándékos veszteségek elleni, digitális eszközökkel támogatott küzdelemre kell összpontosítani. Mivel a jelenlegi nemzeti szivárgási szintek 8 % és 57 % között mozognak, ezen a területen jelentős javulásra van lehetőség, különösen az intelligens vízfogyasztás-mérés és a távérzékelés révén. Az ivóvíz-irányelv előírja a tagállamok számára, hogy csökkentsék a vízellátó hálózatok szivárgásainak mértékét. Azoknak a tagállamoknak, amelyeknél a vízellátó infrastruktúrában a szivárgás szintje meghaladja a – 2028-ig meghatározandó – uniós szintű küszöbértéket, 2030-ig az ellátóhálózataik szivárgásának csökkentésére irányuló nemzeti cselekvési terveket kell benyújtaniuk.

⁴⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/3024 rendelete (2024. november 27.) a 691/2011/EU rendeletnek az új környezeti-gazdasági számlamodulok bevezetése tekintetében történő módosításáról.

⁴¹ Water Europe (2024): Socio-economic study on the value of the EU investment in water [Társadalmi-gazdasági tanulmány a vízgazdálkodásba történő uniós beruházás értékéről].

⁴² Nemzetközi Energia Ügynökség: „Clean energy can help to ease the water crisis” [A tiszta energia segíthet enyhíteni a vízválságot], 2023. március 22.

⁴³ A Bizottság jelentése a Tanácsnak és a Parlamentnek az energiahatékonyságról és az (EU) 2023/955 rendelet módosításáról szóló (EU) 2023/1791 irányelv (átdolgozás) 12. cikke alapján.

⁴⁴ Bizottsági szolgálati munkadokumentum: A víz újrafelhasználására vonatkozó minimumkövetelményekről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatot kíséző hatásvizsgálat, SWD(2018) 249 final.

⁴⁵ A víz újrafelhasználásáról szóló rendelet, az ipari kibocsátásokról szóló felülvizsgált irányelv és a települési szennyvíz kezeléséről szóló felülvizsgált irányelv.

A fenntartható élelmiszerrendszerek a vízgazdálkodás rezilienciájának egyik fő szövetségeseit jelentik, és ebben az összefüggésben a közös agrárpolitika létfontosságú szerepet tölt be. A fenntartható mezőgazdaság és erdőgazdálkodás jelentősen hozzájárul a vízgazdálkodás rezilienciájának és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciának a növeléséhez, ezáltal pedig az aszályok és az áradások enyhítéséhez (2.1. szakasz). Másrészt az élelmiszerek előállítása, feldolgozása, kiskereskedelme, csomagolása és szállítása jelentős hatást gyakorol a vízminőségre és -mennyiségre. A mezőgazdaság az EU teljes vízfogyasztásának 51 %-áért felelős, jelentős különbségekkel Észak- és Dél-Európa között⁴⁶. A mezőgazdaságra és az élelmiszerekre vonatkozó stratégiai jövőkép kiemelte a vízminőségnek és a vízkészletek rendelkezésre állásának az élelmezésbiztonság szempontjából való fontosságát. Emellett továbbra is támogatni kell a fenntartható halászatot és tengeri akvakultúrát, mivel ezekhez nem szükséges édesvíz felhasználása.

A KAP és a nemzeti stratégiai tervek támogatást nyújtanak az olyan mezőgazdasági gyakorlatokhoz és beruházásokhoz, amelyek javítják a vízhatékonyságot, a körforgásos jelleget és a vízmegtartást, miközben csökkentik a tápanyag- és növényvédőszer-szennyezést. Ez magában foglalja a biogazdálkodás támogatását is, amely számos előnyt biztosít a talaj egészségével, valamint a műtrágyák, a gyomirtó szerek és a növényvédő szerek használatának korlátozásával kapcsolatban. Alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy a tagállamok maximálisan kihasználják ezeket a lehetőségeket, és előmozdítsák a reziliens vízgazdálkodást segítő gazdálkodási módszereket, például a precíziós gazdálkodást, a csepegtető öntözést, a víz újrafelhasználását, a jobb talajgazdálkodást és peszticidhasználatot, a tájképi elemeket és az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenállóbb növényeket. A következő programozási időszakban a Bizottság továbbra is ösztönözni fogja a mezőgazdasági termelőket mezőgazdasági üzeik környezeti és éghajlati teljesítményének javítására, többek között a jobb vízgazdálkodás elérése érdekében.

A víztakarékos energiatermelés jelentősen hozzájárulhat a vízgazdálkodás rezilienciájához. Az EU teljes vízfogyasztásának 17 %-át az alapanyagként vagy hűtőanyagként felhasznált víz teszi ki⁴⁷. Amennyiben sikerül olyan, megfelelő partnereket találni, amelyek készek az EU mellett társberuházóként eljárni, a Bizottság javaslatot fog előterjeszteni egy, a köz- és a magánszféra partnerségén alapuló kezdeményezés létrehozására, melynek célja, hogy technológiai áttörést érjen el a száraz hűtés terén.

A vízgazdálkodás rezilienciáját valamennyi ipari ágazatba be kell építeni. Az ipari kibocsátásokról szóló felülvizsgált irányelv biztosítani fogja, hogy a nagy ipari szereplők fokozatosan csökkentsék a vízigényt, fokozzák a vízhatékonyságot és javítsák a víz újrafelhasználását a termelési folyamatok során. A vízfelhasználás hatékonyságát és a víz újrafelhasználását integrálni kell a leginkább vízigényes ipari ágazatokba, különösen a rendelkezésre álló, az érdekelt feleket támogató platformokon keresztül⁴⁸. Ezzel összefüggésben a Bizottság kísérleti projektet indít, melynek célja, hogy előmozdítsa a vízfelhasználás hatékonyságát a kiválasztott ipari klaszterekben.

A megoldás részét képezheti a vízellátásnak az édesvíz helyettesítésére szolgáló tengervíz felhasználásával történő növelése is – különösen a vízhiány által súlyosan érintett régiókban –, amennyiben ez fenntartható módon történik. Az integrált gazdálkodási megközelítés részeként – amely a kereslet visszaszorítását helyezi előtérbe a kínálat helyi körülményeken alapuló növelésével szemben – a tengervíz sótalánítása a hidrológiai cikluson túl is biztosíthatja a folyamatos vízellátást.

⁴⁶ Európai Környezetvédelmi Ügynökség (2024): „Europe's state of water 2024” [Az európai vizek 2024. évi állapota]. Az EEA 7/2024. sz. jelentése – Az Európai Unió Kiadóhivatala. <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/europes-state-of-water-2024>.

⁴⁷ Európai Környezetvédelmi Ügynökség (2024): „Europe's state of water 2024” [Az európai vizek 2024. évi állapota] <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/europes-state-of-water-2024>.

⁴⁸ Például a jelenlegi átállási pályák érdekelt feleket támogató platformja.

Ez az eljárás ugyanakkor továbbra is költséges, nagyon energiaigényes, és jelentős környezeti hatásokkal jár. A Bizottság ezért támogatni fogja az innovációt ezen a területen az energiafogyasztás korlátozása és az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése érdekében, különösen a megújuló energiák használatának előmozdítása révén. Az innovatív megoldásoknak emellett enyhíteniük kell a sóoldat ártalmatlanításának környezeti hatásait, valamint növelniük kell a sóoldatból származó energia és ásványi anyagok újrahasznosítását és újrafelhasználását az ipari ágazatban.

Kiemelt intézkedések – Olyan víztudatos gazdaság kiépítése, amely senkit sem hagy hátra, támogatja az EU versenyképességét és vonzza a befektetőket	Ütemterv
Ajánlás a vízhatékonyság elsődlegességének vezérelveiről, iránymutatások és EEA-jelentés a kiaknázatlan vízfogyasztás-hatékonysági potenciálról.	2025–2026
A víz-újrafelhasználási gyakorlatok elterjedésének támogatása a mezőgazdaságon kívül is, valamint a víz újrafelhasználásáról szóló rendelet felülvizsgálata.	2026–2028
Lakossági vízellátás: A szivárgás csökkentésének és az infrastruktúra korszerűsítésének, valamint az adatok mélyreható értékelésének a támogatása.	2025–2028
Mezőgazdaság: - Az uniós KAP-hálózat és az európai innovációs partnerség (EIP-AGRI) által támogatott tudásmegosztás és innovatív megoldások, valamint a jobb és független mezőgazdasági tanácsadási szolgáltatások révén maximalizálni kell a KAP stratégiai terveknek a vízgazdálkodás rezilienciája érdekében való felhasználását. - A következő programozási időszakban továbbra is ösztönözni kell a mezőgazdasági termelőket mezőgazdasági üzeik környezeti és éghajlati teljesítményének javítására, ideértve a jobb vízgazdálkodás biztosítását is.	2025–2026
Ipar és energiaügy: - Kísérleti projekt indítása kiválasztott ipari klaszterekben a vízhatékonyság előmozdítása érdekében, beleértve a vízmentes és zárt vízkörű technológiákat is. - A vízhasználat felvétele egy olyan közös uniós szabályozás paraméterei közé, amely értékeli az adatközpontok fenntarthatóságát, és javaslatot tesz a vízfogyasztási teljesítményre vonatkozó minimumszabványokra. - A megfelelő partnerek megtalálása esetén a köz- és a magánszféra partnerségén alapuló kezdeményezés, melynek célja technológiai áttörést elérni a száraz hűtés terén.	2025–2027

2.3. Tiszta és megfizethető ivóvíz biztosítása mindenki számára, a fogyasztók és más felhasználók szerepvállalásának növelése

A biztonságos és tiszta ivóvízhez és a megfelelő higiénias létesítményekhez való hozzáférés emberi jog. A három évtizeden keresztül kidolgozott és végrehajtott uniós vízügyi jogszabályok – többek között az ivóvíz-irányelv és a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv – és a jelentős mértékű uniós beruházások együttesen általános jelleggel, Unió-szerte biztosították a biztonságos ivóvízhez és a megfelelő higiénias létesítményekhez való hozzáférést – összhangban a szociális jogok

európai pillérével⁴⁹. Ennek ellenére az EU lakosságának 1,5 %-a nem fér hozzá alapvető higiénias létesítményekhez, és mintegy 4 %-uk nem rendelkezik megfelelő hozzáféréssel a biztonságos ivóvízhez. A társadalmi, gazdasági és területi kohézió – többek között a legkülső régiókban való – előmozdítása érdekében az e területen hozott intézkedéseknek biztosítaniuk kell a nők és a veszélyeztetett csoportok, például a fogyatékossgal élő személyek és a kisebbségek, valamint a legkevesbé tehető uniós régiók – köztük a legkülső régiók – szükségleteinek kielégítésére irányuló inkluzív és méltányos erőfeszítéseket. Ez utóbbi esetében különösen fontosak az e régiókat érintő sajátos éghajlati kihívások, amelyek nem megfelelő vízügyi infrastruktúrával párosulnak, ami közvetlenül kihat az ivóvízhez való hozzáférésre. Szintén fontos szempont a vízszűrő rendszerek támogatása a kemény vagy nagyon kemény vízzel rendelkező területeken.

A fogyasztók alapvető szerepet játszanak a vízgazdálkodás rezilienciájának fokozásában. A jól megalapozott uniós ökocímke mellett a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendelet (ESPR)⁵⁰ is segíteni fogja a fogyasztókat a vízfogyasztásnak a kevésbé szennyező, víztakarékosabb termékek választása révén való csökkentésében. Ennek el kell mozdítania a keresletet a víztudatos termékek felé, ezáltal fokozva az EU tiszta és körforgásos versenyképességét. A termékek vízhatékonyságának értékelése céljából új magánkezdeményezések – például a Unified Water Label [egységes vízcímke] – jelennek meg.

Ami a lakhatási és várostervezési vízfelhasználást illeti, az energiamegtakarításnak és a víztakarékosságnak mindig együtt kell járnia. Az épületek energiahatékonyságáról szóló új irányelv⁵¹ – amely egyik célkitűzésként támogatja az energiahatékonyságot, beleértve a melegvíz-hatékonyságot is –, valamint az új európai Bauhaus jelentős lehetőségeket kínál a vízgazdálkodás rezilienciájára irányuló erőfeszítések megerősítésére az épített környezet egésze terén, és egyúttal fokozzák a felhasználók és a polgárok bevonását, valamint a vízgazdálkodás rezilienciájához hozzájáruló tervezéssel és koncepciókkal kapcsolatos bevált gyakorlatok megosztását. Ez tükröződik majd az új európai Bauhaus eszköz soron következő, 2026–2027-es munkaprogramjában, valamint a megfizethető lakhatásra vonatkozó, hamarosan elkészülő tervben, amely a lakhatás fenntarthatóságát is figyelembe fogja venni, a vízügyi rezilienciát is beleértve.

Nagyobb hangsúlyt kell fektetni a vízgazdálkodással kapcsolatos tudatosságra és a nyilvánosság bevonására. A nagyobb tudatosság – melyet digitális eszközökkel lehet elősegíteni – kulcsfontosságú a polgárok víztakarékossági hajlandóságának növeléséhez, valamint az árvizek és az aszályok kockázatainak való kitettségük csökkentéséhez (lásd a 3. szakaszt). A nyilvánosság tájékoztatására és az átláthatóságra vonatkozó követelmények teljes körű végrehajtásának biztosítása hozzá fog járulni az inkluzív vízügyi irányítás keretében a polgárok tudatosságának és felkészültségének fokozásához. A Bizottság elő fogja mozdítani a figyelemfelkeltéssel és a társadalom arra való felkészítésével kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréjét, hogy hatékonyabban részt vegyen a vízgazdálkodásban, valamint a vízgyűjtő-gazdálkodási és árvíz-kockázat-kezelési tervekben.

A tényleges használaton, a környezeti hatáson és a fizetési képességen alapuló vízárzási politikák elengedhetetlenek a vízhez való hozzáférés biztosításához, és egyúttal a fogyasztók és

⁴⁹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_en.

⁵⁰ A közelmúltban elfogadott, a környezettudatos tervezésre és az energiacímkezésre vonatkozó, a 2025–2030-as időszakra szóló munkaterv kiterjed a textíliákra/ruházati cikkekre, a vasra, az acélra és az alumíniumra, amelyekre vonatkozóan új követelmények kerülnek kidolgozásra, valamint számos vízzel kapcsolatos, energiafogyasztást befolyásoló termékre – például a mosogatógépekre és a mosógépekre –, amelyek esetében környezettudatos tervezési követelmények és/vagy energiacímkek lesznek alkalmazandók.

⁵¹ Az energiahatékonysági irányelv előírja a tagállamok számára annak biztosítását, hogy a regionális és helyi hatóságok legalább a 45 000 főnél több lakosú településeken helyi fűtési és hűtési terveket készítsenek.

más felhasználók számára a megfelelő ösztönzők megteremtéséhez. A víz-keretirányelv ösztönzi a méltányosan megosztott költségmegtérülésen és a „szennyező fizet” elven alapuló, szilárd nemzeti vízarázási politikákat. Az ivóvízről és a települési szennyvíz kezeléséről szóló felülvizsgált irányelv rendszeres és átfogó tájékoztatást nyújt a vízfogyasztásról és -árakról, valamint tanácsot ad azok csökkentésével kapcsolatban. A bevált gyakorlatok cseréje segíteni fogja a tagállamokat abban, hogy ezeket az eszközöket a leghatékonyabb módon használják.

Kiemelt intézkedések – Tiszta és megfizethető ivóvíz biztosítása mindenki számára, a fogyasztók és más felhasználók szerepvállalásának növelése	Ütemterv
A termékek vízlábnyomának figyelembevétele az ESPR és az uniós ökocímke szerinti követelmények meghatározásakor vagy naprakésszé tételekor.	2025–2027
A lakosság tudatosságával és a vízarázásnak a vízhatékonyság, a költségmegtérülés és a „szennyező fizet” elv alkalmazásának előmozdításában betöltött szerepével, valamint a kapcsolódó nemzeti vízügyi irányítással kapcsolatos bevált gyakorlatok támogatása.	2026–2027
Az új európai Bauhaus eszköz következő, 2026–2027-es munkaprogramján és a megfizethető lakhatásra vonatkozó európai terven keresztül az épített környezet vízügyi rezilienciájára irányuló erőfeszítések fokozása.	2026

3. ÖT TERÜLET, AMELY KIKÖVEZI A REZILIENS VÍZGAZDÁLKODÁSSAL RENDELKEZŐ EURÓPÁHOZ VEZETŐ UTAT

A stratégiában felvázolt célkitűzések eléréséhez a társadalom egészére kiterjedő megközelítésre van szükség, amely megerősített együttműködést biztosít a polgárok, a vállalkozások, a civil társadalom és a természetet képviselő csoportok, valamint az elkötelezett közigazgatási szervek között, amelyek szakpolitikai kereteken és szinteken átívelően, valamennyi érdekelt fél bevonásával végzik feladatukat. Az EU ezt öt területen fogja támogatni.

3.1. Irányítás és végrehajtás a változás fellendítése érdekében

A vízgazdálkodás rezilienciájának elérése függ az átfogó uniós vízügyi vívmányok fokozott végrehajtásától, valamint az olyan ágazatok szakpolitikáival való erősebb szinergiáktól, mint a mezőgazdaság, az ipar, az energiaszektor, a közlekedés és a fogyasztóvédelem. A szabályozó hatóságok évtizedek óta fellépnek a víz védelme érdekében az EU környezetvédelmi és egészségügyi politikái terén egyaránt. Az európai zöld megállapodás révén számos kulcsfontosságú jogszabályt felülvizsgáltak és korszerűsítettek, ami jelentős előrelépést eredményezett. Amint azonban egy közelmúltbeli bizottsági jelentés⁵² is mutatja, a végrehajtás és a finanszírozás terén mutatkozó hiányosságok eddig jelentősen akadályozták a vízügyi jogszabályok célkitűzéseinek elérését. Például a harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási tervük és a második árvízkezelési tervük elkészítésekor több tagállam nem követte megfelelően a 2019-ben kiadott bizottsági ajánlásokat, és még nem vezetett be megfelelő nyilvántartásokat, ellenőrzéseket és adott esetben szankciókat a túlzott mértékű vízkivételek megelőzése érdekében.

⁵² A Bizottság jelentése a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek a víz-keretirányelv (2000/60/EK) és az árvízvédelmi irányelv (2007/60/EK) végrehajtásáról (Harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási tervek – Második árvízkezelési tervek), COM(2025) 2 final.

A Bizottság a nemzeti tervek legutóbbi értékelésének megállapításaira, valamint uniós és országspecifikus ajánlásaira építve javítani fogja a végrehajtást. Strukturált párbeszédet fog indítani a tagállamokkal annak érdekében, hogy közösen dolgozzanak a szélesebb körű uniós vízügyi vívmányok megerősített végrehajtásán. A technikai támogatási eszköz segítheti a tagállamokat a vízzel kapcsolatos kihívások kezelésében, az európai szemeszter keretében azonosított kihívásokat is beleértve.

Az uniós vízügyi szabályok egyszerűsítése jelentősen hozzájárulhat azok végrehajtásához. A Bizottság rendszeresen értékeli a kulcsfontosságú jogszabályokat – így például jelenleg értékelés alatt áll a nitrátirányelv. A Bizottság célja továbbá, hogy egy folyamatban lévő tanulmány alapján egyszerűsítse és javítsa a víz-keretirányelv szerinti elektronikus jelentéstétel hatékonyságát. A tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv felülvizsgálata szintén jelentős egyszerűsítéshez fog vezetni. A települési szennyvíz kezeléséről szóló (EU) 2024/3019 irányelv 9. cikkében említett kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer végrehajtásával összefüggésben a Bizottság aktualizált tanulmányt készít a költségekről és a rendszernek az érintett ágazatokra gyakorolt lehetséges hatásairól. Emellett a Bizottság továbbra is támogatni fogja a tagállamokat a nemzeti rendszerek pragmatikus kialakításában a váratlan vagy nem kívánt következmények elkerülése érdekében, különös tekintettel a gyógyszerek rendelkezésre állására és megfizethetőségére⁵³.

A víztudatos területrendezésnek kell vezérelnie a zöld és digitális átállás fenntartható megvalósítását. A Bizottság javítani fogja a meglévő vizualizációs eszközöket, amelyek összesítik a környezeti adatokat, valamint a víz- és energiahálózatokkal kapcsolatos adatokat. A cél a tagállamok területrendezési döntéseinek megalapozása a vízigényes üzleti tevékenységek elindítására legalkalmasabb területek azonosításában, valamint a természet helyreállításának és a vízellátó hálózatok korszerűsítésének megvalósítását lehetővé tevő befektetők vonzásában való támogatásukkal.

Tovább kell javítani a határokon átnyúló együttműködést. Európa összesen 75 határokon átnyúló vízgyűjtővel rendelkezik. Bár a víz-keretirányelv kifejezetten előírja a tagállamok számára a nemzetközi vízgyűjtőkre vonatkozó összehangolt végrehajtás biztosítását, szükség lenne a víztestek állapotának összehangoltabb értékelésére, a folyók felsőbb és alsóbb szakaszain fekvő országok – köztük a part menti nem uniós partnerországok – által hozott intézkedések közötti nagyobb összhangra, valamint a vízmennyiség-gazdálkodásra helyezendő fokozott hangsúlyra. A Bizottság támogatni fogja a folyó- és tengermedencékkel foglalkozó szervezetek, a régiók és a városok közötti együttműködés előmozdítására irányuló, partneri kezdeményezéseket olyan uniós programok és kezdeményezések révén, mint a Horizont Európa, az uniós városfejlesztési menetrend, a „Vízérzékeny város” tematikus partnersége és a „Kohézió az átállásért” gyakorlatközösség⁵⁴. Ez biztosítani fogja a regionális és helyi szintek rendkívül fontos bevonását, amint azt az Interreg programok keretében tett kezdeményezések is mutatják.

Kiemelt intézkedések – Irányítás és végrehajtás a változás fellendítése érdekében	Ütemterv
A végrehajtás megerősítése és strukturált párbeszéd indítása valamennyi tagállammal az uniós vízügyi vívmányok végrehajtásának felgyorsítása és fokozása érdekében, a vízgyűjtő-gazdálkodási és árvízkezelési tervek legutóbbi értékeléséből eredő kulcsfontosságú végrehajtási prioritások alapján.	2025–2026

⁵³ Amint azt az Európai Parlament a vízügyi rezilienciára vonatkozó európai stratégiáról szóló, 2025. május 7-i állásfoglalásában (2024/2104(INI)) is kérte.

⁵⁴ https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/communities-and-networks/cohesion-4-transition_en.

A „Kohézió az átállásokért” gyakorlatközösség keretében rendszeres eszmecserék szervezése a régiókkal, városokkal és vízügyi hatóságokkal az Interreg keretében azonosított „szivacsterületekkel” és határokon átnyúló vízügyi együttműködéssel kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréjének előmozdítása érdekében.	2025–2027
Olyan adatmegjelenítő létrehozása, amely integrálja a környezeti adatokat és a víz- és energiahálózatokkal kapcsolatos adatokat annak érdekében, hogy segítse a tagállamokat a vízigényes üzleti műveletek mindenki számára előnyös elhelyezésére leginkább alkalmas területek azonosításában.	2027

3.2. Finanszírozás, beruházások és infrastruktúra a stabil ellátás elérése érdekében

A vízgazdálkodás valamennyi szakaszába való további jelentős köz- és magánberuházások hiányában a vízgazdálkodás rezilienciája felé tett előrelépés túl lassú lesz, vagy nem lesz érdemi hatása. A vízügyi intézkedésekre irányuló (az EU, az EBB és a nemzeti költségvetések szerinti) jelenlegi éves beruházási kiadások mintegy 55 milliárd EUR-t tesznek ki (2022-es árakon), ami a hatályos vízügyi jogszabályok végrehajtásával kapcsolatban mintegy 23 milliárd EUR (az uniós GDP 0,1 %-át kitevő) éves beruházási hiányt jelez⁵⁵. Ez kiterjed azokra a beruházásokra, amelyek célja, hogy az esőt természetalapú megoldások révén (a szárazföldi ökoszisztémákban tárolt) zöld vízzé, a (városi településeken vagy ipari folyamatokban használt) szürke vizet pedig kék vízzé (folyókká és tengerekké) alakítsák át annak érdekében, hogy azok újra a természet részévé váljanak. A beruházásoknak a vízgazdálkodás valamennyi szakaszára ki kell terjedniük, és azokat integrált módon kell megtervezni, figyelembe véve a jövőbeli éghajlatváltozási forgatókönyveket és az azokból eredő kockázatok értékelését. A beruházásoknak az új víztechnológiákat is támogatniuk kell. A tagállamok hasznosíthatják például a BlueInvest platform által a kék ágazatokban nyújtott, valamint a Stratégiai Technológiák Európai Platformja (STEP) követelményeinek megfelelő, a vízzel kapcsolatos kritikus technológiák kifejlesztésére biztosított ösztönzőket. Ugyanakkor kerülniük kell az olyan támogatásokat, amelyek járulékosan károsíthatják a környezetet, vagy nem hatékony vízhasználatot eredményezhetnek.

A kohéziós politika közelmúltbeli félidős felülvizsgálata során a Bizottság kivételes intézkedéscsomagot javasolt, amely arra ösztönzi a tagállamokat és a régiókat, hogy fektessenek be a vízgazdálkodás rezilienciájába. Ez a csomag magában foglalja az ezen új egyedi célkitűzésre vonatkozó célzott prioritás keretében programozott, a vízgazdálkodás rezilienciáját célzó beruházások uniós finanszírozásának akár 100 %-át és előfinanszírozásának 30 %-át, valamint számos különböző rugalmassági mechanizmust.

Egyes tagállamok a közigazgatási kapacitás hiánya, valamint jogi vagy szervezeti akadályok miatt nehézségekbe ütköznek a rendelkezésre álló uniós források felhasználása terén. Javítani kell a vízgazdálkodás rezilienciájával kapcsolatos beruházások végrehajtására irányuló kapacitást, különösen a kevésbé fejlett régiókban. A megfelelő szintű vízügyi irányítási reformokkal együtt a technikai segítségnyújtás segíthet biztosítani a rendelkezésre álló uniós források lehető leghatékonyabb felhasználását.

⁵⁵ Környezetvédelmi Főigazgatóság: Environmental investment needs, financing and gaps in the EU-27 – update 2024 [Környezetvédelmi beruházási igények, finanszírozás és hiányosságok az EU-27-ben – 2024. évi frissítés] (belső elemzés). Meg kell jegyezni, hogy ez az összeg nagyrészt a vízellátási és szennyvízelvezetési igényeken alapul, míg a víz-keretirányelv és az árvízvédelmi irányelv végrehajtásához kapcsolódó egyéb intézkedések költségeit nem feltétlenül tükrözi teljes mértékben.

A rendelkezésre álló uniós forrásokat gyorsan fel kell használni olyan beruházások megvalósítására, amelyek célja a szivárgásoknak a digitális eszközök, az intelligens fogyasztásmérés és a vízhatékonyságot fokozó technológiák alkalmazásával való csökkentése. Ezek a beruházások kevésbé összetett tervezést igényelnek, mint a nagy vízügyi projektek. A Bizottság az eljárások egyszerűsítése és észszerűsítése érdekében iránymutatást fog kidolgozni a tagállamok számára az e területeken megvalósuló „plug and play” (kísérleti) projektekhez.

A következő többéves pénzügyi keret lehetőséget kínál a vízgazdálkodás rezilienciájának beruházások és reformok révén való további támogatására. A nemzeti és regionális partnerségi megállapodások keretében a tagállamok olyan területekkel foglalkozhatnak, mint a jobb irányítás, kockázatértékelés és katasztrófavédelmi felkészültség, a vízhatékonyság és -újrafelhasználás növelése, valamint a keresletcsökkentés kiemelt kezelése és a fokozott ellenőrzés. A Bizottság továbbá arra fogja ösztönözni a tagállamokat, hogy a zöld és kék folyosókra vonatkozó kezdeményezés keretében működjenek együtt az ökológiai környezet és infrastruktúra helyreállításának támogatása céljából, beleértve a folyókat, a vizes élőhelyeket és a partvidékeket is.

Emellett a Bizottság megerősíti együttműködését az Európai Beruházási Bank Csoporttal (EBB) annak érdekében, hogy fokozza az állami és magánberuházásokat a vízügy területén, mind az EU-ban, mind globálisan. Az EBB csoport, amely már ma is a vízügyi ágazat legnagyobb globális finanszírozója, vízügyi programot dolgozott ki a Bizottság a vízgazdálkodás rezilienciára vonatkozó stratégiájának támogatására, amelynek keretében 2025–2027-ben több mint 15 milliárd EUR összegű finanszírozást terveznek olyan projektek rendelkezésére bocsátani, amelyek többek között nagy infrastruktúrák és természetalapú megoldások révén javítják a vízhez való hozzáférést, a szennyezéscsökkentést, a rezilienciát és az uniós vízügyi ágazat versenyképességét. Ezen túlmenően a Bizottság és az Európai Beruházási Bank egyesíteni fogja erőit a vízügyi beruházások megvalósítását akadályozó szűk keresztmetszetek kezelése érdekében. Ez magában foglalja az új, fenntartható vízügyi tanácsadó eszközre irányuló javaslatot, amely az EBB-nek a tervezett projektek kiépítéséhez nyújtott technikai segítségnyújtását finanszírozza, valamint jobban számszerűsíti a finanszírozási igényeket és a vízügyi beruházásokat megkönnyítő lehetőségeket.

A magánberuházások mértékét jelentősen növelni kell. A pénzügyi intézményekkel folytatott együttműködés több magánfinanszírozást mozgósíthat a vízgazdálkodás rezilienciájának céljából a vegyes finanszírozási megközelítések, az olyan innovatív modellek, mint a vízszolgáltatás, valamint a zöld és kék kötvények strukturált ökoszisztémái révén. Az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal kapcsolatos programok jutalmazása a szükséges piacok létrehozását is támogathatja. A Bizottság a biokreditekre vonatkozó ütemtervet fog elfogadni, melynek célja az ezen eszközökben rejlő lehetőségek kiaknázása és e piacok bővülésének ösztönzése. Ezen túlmenően az egyszerűsített uniós fenntartható finanszírozási keret, valamint az európai megtakarítási és beruházási unió kiépítésének célja, hogy növelje az uniós vállalkozások finanszírozási lehetőségeit, többek között a vízügyi ágazatban is.

Az éghajlatváltozás okozta zavarok megerősítik a vízügyi beruházások üzleti megalapozottságát, az innovatív megközelítések pedig jelentős magánberuházások mozgósítását tehetik lehetővé. A víz pénzügyi szempontból egyre lényegesebb tényező a vállalkozások, a befektetők és a kormányok számára. A vízügybe való magánberuházások ösztönzése azonban jelentős akadályokba ütközik, az ugyanis gyakran szoros együttműködést igényel a különböző érdekelt felek között, nem utolsósorban már csak a potyautas-problémáik leküzdése érdekében is. A Bizottság ezért létre fogja hozni a vízgazdálkodás rezilienciájával kapcsolatos beruházások akceleratorát, amelynek célja 20, a természetes vízmegtartásra és a vízhatékonyságra irányuló, a helyi vízügyi befektetőket, a megoldásszállítókat és a problématulajdonosokat összefogó innovatív kísérleti projekt annak érdekében való végrehajtása, hogy azok Unió-szerte hasonló

intézkedéseket inspiráljanak. Ezzel kapcsolatban például az európai partnerségek és küldetések keretében létrehozott élő laboratóriumok hálózataira is építhetne. Az EU-ban a természeti katasztrófák – többek között a vízzel kapcsolatos katasztrófák – által okozott gazdasági veszteségek biztosítása jelentette növekvő kihívás kezelése érdekében a Bizottság az Európai Központi Bank és az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatási nyugdíj-hatóság javaslatainak nyomán követésével meg fogja vizsgálni a biztosítási védelmi rés csökkentésének lehetséges megoldásait⁵⁶. A jobb tájékoztatásra, árképzésre és a felhasznált víz jobb ellenőrzésére irányuló ösztönzők (lásd a 2.3. szakaszt) szintén erősítik a vízügyi beruházások üzleti megalapozottságát, többek között azokban az ágazatokban is, amelyek nagymértékben függenek a víztől, és egyre inkább kiszolgáltatottak annak szükségességével szemben – mint például a mezőgazdaság, az akvakultúra és az energiaszektor.

Kiemelt intézkedések – Finanszírozás, beruházások és infrastruktúra a stabil ellátás elérése érdekében	Ütemterv
Az EBB vízügyi programjának és fenntartható vízügyi tanácsadó eszközének elindítása a Bizottsággal együttműködésben a potenciális hitelfelvevőknek nyújtott támogatás fokozása érdekében, ezáltal bővítve a projektportfóliót.	2025
A tagállamok és a régiók támogatása abban, hogy a féldős felülvizsgálat során a kohéziós politikai alapokat a vízgazdálkodás rezilienciájára irányítsák át.	2025
A vízgazdálkodás rezilienciájával kapcsolatos beruházások akceleratorának létrehozása.	2026–2027
A zöld és kék folyosókra vonatkozó kezdeményezés elindítása az ökológiai környezet és infrastruktúra – köztük a folyók, a vizes élőhelyek és a tengerparti területek – helyreállításának támogatása céljából, a vízkörforgás a forrástól a tengerig terjedő megközelítéssel történő helyreállítása érdekében.	2027
A biokreditekre vonatkozó ütemterv elfogadása, melynek célja az ezen eszközökben rejlő lehetőségek kiaknázása és a piacok bővülésének ösztönzése.	2025

3.3. A digitalizáció és a mesterséges intelligencia alkalmazása a hatékony és eredményes vízgazdálkodás felgyorsítása és egyszerűsítése érdekében

A digitalizáció jelentős lehetőségeket rejt magában a vízgazdálkodás forradalmasítására és a fenntartható vízhasználat előmozdítására. Naprakész betekintést nyújt majd a jobb szakpolitikai döntéshozatalhoz, valamint a vízügyi infrastruktúra és szolgáltatások tervezésének és működésének javításához. A piacon számos digitális megoldás áll rendelkezésre, a mesterséges intelligenciát is beleértve⁵⁷. E megoldások megvalósítása azonban továbbra is túl lassú és egyenetlen.

E nagyrészt kiaknázatlan potenciál felszabadítása érdekében, valamint az adatunióról és a mesterséges intelligencia alkalmazásáról szóló, hamarosan elkészülő közleményekre építve a Bizottság cselekvési tervet fog elfogadni, amelynek célja a vízügyi ágazat sajátos kihívásainak – például az analóg és elavult rendszereknek, valamint a számos különböző adattárban szétszór

⁵⁶ EKB és EIOPA: „Towards a European system for natural catastrophe risk management” [A természeti katasztrófákkal kapcsolatos kockázatok kezelésének európai rendszere felé], közös dokumentum, 2024. december.

⁵⁷ Ezek közé tartozik a vízhasználatra vonatkozó valós idejű adatokat szolgáltató intelligens fogyasztásmérés, a prediktív karbantartási és szivárgásészlelő rendszerek, a digitális ikermodellek, valamint a lokális, drón- vagy műholdas érzékelők által generált adatokon alapuló termékek.

rendkívül nagy adathalmazoknak – a **kezelése**. A terv két fő pillére fog épülni: i. digitális megoldások bevezetése finanszírozás és tudásmegosztás révén, a vízügyi ágazaton belül a digitális készségek fejlesztése és a technológiatranszfer ösztönzése érdekében, valamint ii. a vízügyi adatok megosztásának támogatása a nemzeti adatportálok fejlesztésének előmozdítása révén, a széttagozott leküzdése, valamint annak érdekében, hogy az adatok könnyen megtalálhatók, ingyenesen hozzáférhetők, interoperábilisak és újrafelhasználhatók legyenek, összhangban a nyílt hozzáférésű adatokról szóló irányelv⁵⁸ követelményeivel.

A vízgazdálkodás szempontjából releváns Föld-megfigyelési termékek egyablakos ügyintézési rendszere mindenki számára könnyen hozzáférhetővé teszi a vízkészletek világúrból való kezelését. Bár a Föld-megfigyelést évtizedek óta használják az aszályok és az árvizek előrejelzésére, a vízgazdálkodás terén való napi használata sokkal kevésbé elterjedt. A Kopernikusz és hat speciális szolgáltatása a vízzel kapcsolatos termékek széles portfólióját biztosítja, amelyek teljeskörűen, ingyenesen és nyíltan hozzáférhetők. Ezek az információk azonban elszórtnak állnak rendelkezésre. A Bizottság ezért létrehozta a vízgazdálkodás szempontjából releváns Föld-megfigyelési termékek „egyablakos” rendszerét – a vízügyi tematikus központot –, amely összefogja a Kopernikusz vízzel kapcsolatos adatait, termékeit és eszközeit, és megkönnyíti az ezen adatokhoz való hozzáférést, valamint azok felhasználását. A Közös Kutatóközpont Föld-megfigyelési Tudásközpontjával partnerségben elő fogja mozdítani a Föld-megfigyelési és vízgazdálkodási közösségek közötti együttműködést, biztosítva, hogy a Kopernikusz-termékek megfeleljenek a felhasználók és a politikai döntéshozók igényeinek.

A vízgazdálkodási hatóságoknak, valamint a tervező és engedélyező hatóságoknak, továbbá a magánszektornak segítségre lehet szükségük az éghajlatváltozásból eredő kockázatok értékelése terén. A Bizottság által jelenleg kidolgozás alatt álló digitális modellek – például a „European Digital Twin Ocean” [az óceán digitális ikermodellje] és az „Irány a Föld” modell – támogatni fogják a hosszú távú hidrológiai viszonyoknak és a rendelkezésre álló vízkészleteknek a különböző éghajlatváltozási vagy emberi tevékenységi forgatókönyvek esetében való értékelését. Ezek a képességek még 2030 előtt elérhetővé válhatnak a nemzeti és helyi közigazgatási szervek számára.

Kiemelt intézkedések – A digitalizáció és a mesterséges intelligencia alkalmazása a hatékony és eredményes vízgazdálkodás felgyorsítása és egyszerűsítése érdekében	Ütemterv
Az „Irány a Föld” és az „EU Digital Twin of the Ocean” a vízgazdálkodás rezilienciájával kapcsolatos alkalmazásainak kidolgozása és megvalósítása, valamint 2030-ig a képességek elérhetővé tétele a nemzeti és helyi közigazgatások számára az EU-ban és azon kívül.	2025–2030
Uniói szintű cselekvési terv kidolgozása a vízügyi ágazat digitalizációjára vonatkozóan, beleértve a mindenki számára elérhető intelligens fogyasztásmérésre vonatkozó uniós szintű kezdeményezést is.	2026
A Kopernikusz vízügyi tematikus központjának elindítása.	2026

3.4. Kutatás és innováció, vízügyi ágazat és készségek a versenyképesség megerősítéséért

Az induló és növekvő innovatív vállalkozásokra vonatkozó uniós stratégia alapján fokozni kell a vízügyi innovációt. A víz régóta az uniós kutatási és innovációs keretprogramok fontos eleme, és

⁵⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1024 irányelve (2019. június 20.) a nyílt hozzáférésű adatokról és a közszféra információinak további felhasználásáról.

Európában már az innovatív ötletek és megoldások széles választéka áll rendelkezésre. E megoldásoknak a projektszakaszon túli tényleges bevezetése azonban még mindig lassú. E kérdés kezelése érdekében a Bizottság kialakít egy, a tudomány és a szakpolitika közötti kapcsolódási pontot az uniós és nemzeti finanszírozású K+I-tevékenységekből származó ismeretek hasznosítására.

A Bizottság Víz tudatos Ipari Szövetséget hoz létre annak érdekében, hogy az innováció, a versenyképesség és a szükséges vízügyi készségek biztosítása révén támogassa annak konszolidációját. Emellett a tisztaipar-megállapodással összhangban a Bizottság meg fogja vizsgálni, hogyan mozdíthatja elő a közbeszerzés a vízgazdálkodás rezilienciájával kapcsolatos megfontolásokat a vonatkozó közbeszerzési eljárások keretében, valamint a kkv-k egyszerűsített piacra jutását annak érdekében, hogy segítse őket innovációs potenciáljuk kiaknázásában. E kezdeményezések kiegészítéseként a Bizottság elindítja az Európai Vízügyi Akadémiát is, melynek célja, hogy kielégítse az európai vízügyi ágazat kapacitásbeli igényeit, előmozdítva a köz- és a magánszféra közötti partnerségeket, az innovációt és a technológiatranszfert a készséghiányok megszüntetése érdekében.

Kortól függetlenül, a különböző tudományágakon átívelően szükség van az új készségek kifejlesztésére. A vízügyi ágazatban a foglalkoztatás az elmúlt években nőtt, és ez a tendencia a jövőben is folytatódni fog⁵⁹. A hatóságoknak és a magánszektorban azonban egyaránt meg kell küzdeniük a munkaerő elöregedésével és a készséghiánnyal, különösen az olyan technikai területeken, mint a vízkezelés és -gazdálkodás, valamint a digitális készségek terén. A készségek uniójára vonatkozó csomag – az Európai Szociális Alap Pluszt is beleértve – felfrissítheti a hatóságok, a vízgazdálkodási szakemberek és a közösségek képzettségét. Az édesvíz és az óceánok vonatkozásában elő kell mozdítani a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika (STEM) terén szerzett készségeket⁶⁰. Az uniós vízügyi munkaerő megfelelő készségeinek biztosítása érdekében a Bizottság, az uniós vízügyi ágazat és az érdekelt felek együtt fognak működni, többek között egy készségekkel foglalkozó nagyszabású partnerség esetleges elindításában. Emellett a Bizottság javítani fogja a szakképzést azáltal, hogy növeli a vízügyi szakképzési kiválósági platformnak nyújtott támogatását. Az Európai Kék Iskolák meglévő hálózatát is fel fogja használni az ismeretek és a tudatosság növelésére az édesvíz és az óceánok védelmének a forrástól a tengerig terjedő megközelítés keretében való kezelése érdekében.

Az erőteljes tudásbázis megléte ellenére továbbra is hiányosságok tapasztalhatók az európai édes- és tengervizek, a vízkészletek rendelkezésre állása, az éghajlatváltozás, valamint a víz, az energia, az élelmiszer és az ökoszisztémák közötti kapcsolat megértése terén. Az uniós kutatási alapok hatékony felhasználása hozzájárulhat az innovatív technológiák piaci bevezetéséhez és a kkv-k támogatásához. Az óceánunkra és vizeinkre, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló uniós küldetések keretében végzett élvonalbeli kutatásra építve a Bizottság 2026 végéig el fogja fogadni a vízgazdálkodás rezilienciájára vonatkozó, az uniós K+I-kezdeményezések széttagoltságát kezelő K+I-stratégiát.

Végezetül annak érdekében, hogy az innováció ösztönzésével, valamint a készség- és tudáshiány megszüntetésével fokozzuk Európa versenyképességét a vízügy területén, több szinergiát kell teremtenünk, és a forrástól a tengerig terjedő megközelítés alkalmazásával össze kell kapcsolnunk az ipart, az oktatást és a kutatást. A Bizottság ezért 2026-ban az Európai Innovációs

⁵⁹ Cedefop (2023). Skills in transition: the way to 2035. [Átalakuló készségek – a 2035-ig vezető út] Luxembourg: Kiadóhivatal. <http://data.europa.eu/doi/10.2801/438491>.

⁶⁰ STEM oktatási stratégiai terv: a versenyképességet és az innovációt támogató készségek, COM(2025) 89.

és Technológiai Intézet (EIT) keretében tudományos és innovációs társulást (TIT) hoz létre a vízügyi, tengeri és tengerhasznosítási ágazatok és ökoszisztémák területén.

Kiemelt intézkedések – Kutatás és innováció, vízügyi ágazat és készségek a versenyképesség megerősítéséért	Ütemterv
A tudomány és a politika kapcsolódási pontjának létrehozása az uniós finanszírozású K+I-projektek eredményeinek – például egy egyablakos platformon keresztül történő – terjesztésére.	2026
A vízgazdálkodás rezilienciájára vonatkozó K+I-stratégia.	2026
Víztudatos Ipari Szövetség a versenyképesség ösztönzése érdekében.	2026
Európai Vízügyi Akadémia.	2026–2027
Az Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT) keretében működő, a vízügyi, tengeri és tengerhasznosítási ágazatokkal és ökoszisztémákkal foglalkozó tudományos és innovációs társulás (TIT).	2026

3.5. Biztonság és felkészültség a kollektív reziliencia fokozása érdekében

A tagállamok kulcsfontosságú vízügyi kockázatként azonosították az éghajlatváltozás okozta fenyegetéseket és a biológiai sokféleség csökkenését, a kritikus vízi infrastruktúra és vízellátás zavarait okozó rosszhindulatú támadásokat, valamint a szárazföldi és tengeri vizek véletlen szennyezését. Az elmúlt években az ilyen katasztrófák nyomán egyre többen fordultak az uniós polgári védelmi mechanizmus (UCPM) keretében nyújtott segítségért mind Európában, mind a világ más részein. Az EU továbbra is szolidaritást fog vállalni a határokon átnyúló együttműködés mellett, ugyanakkor a rendelkezésre álló források hatékony felhasználása és a katasztrófaelhárítás szükségességének csökkentése érdekében ezt a szolidaritást ki kell egészíteni a beépített felkészültség elveivel. Ebben az összefüggésben különösen fontos az újjáépítéshez nyújtott regionális szükséghelyzeti támogatásról szóló (RESTORE-) rendelet, amely támogatja a tagállamokat a források gyors mozgósításában⁶¹ és a kohéziós politika féldős felülvizsgálatában.

A polgároknak olyan helyi megoldásokra van szükségük, amelyek védik őket, és lehetővé teszik számukra, hogy felkészüljenek arra, amit nem lehet megelőzni, összhangban a felkészültségi unióról szóló stratégiával⁶². Ezeknek az intézkedéseknek magukban kell foglalniuk a szennyezés kezelésére irányuló várostervezési megfontolásokat, és egyúttal mérsékelniük kell az éghajlatváltozást és alkalmazkodniuk kell ahhoz, javítaniuk kell az aszály- és árvíz kockázatok kezelését, optimalizálniuk kell a digitális eszközök és a gyorsriasztási rendszerek használatát, valamint meg kell erősíteniük az európai, nemzeti és helyi szinten már meglévő kockázatkezelési eszközök (például a Kopernikusz veszélyhelyzet-kezelési szolgálat korai előrejelző eszközei⁶³) közötti kapcsolatokat. A polgárokat és a közösségeket fel kell hatalmazni arra, hogy felleljenek az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint az árvizek és az aszályok veszélyeivel szembeni

⁶¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/3236 rendelete (2024. december 19.) az (EU) 2021/1057 és az (EU) 2021/1058 rendeletnek az újjáépítéshez nyújtott regionális szükséghelyzeti támogatás (RESTORE) tekintetében történő módosításáról.

⁶² JOIN(2025) 130 final. Közös közlemény az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának az európai felkészültségi unióra vonatkozó stratégiáról.

⁶³ A Kopernikusz veszélyhelyzet-kezelési szolgáltatás az erdőtüzekre (európai erdőtüz-információs rendszer – EFFIS), az árvizekre (európai és globális árvíz-előrejelző rendszer – EFAS és GloFAS) és az aszályokra (európai és globális aszálymegfigyelő központ – EDO és GDO) vonatkozó korai előrejelző rendszereivel, valamint az árvízveszélyes területekkel kapcsolatos, a tudatosságot növelő adatmegjelenítő.

védelem érdekében. Az árvizek és az aszályok épületeket és földterületeket érintő konkrét kockázataira vonatkozó információk rendelkezésre bocsátása az első lépés a társadalmi reziliencia növelése felé.

Az EU-ban számos eszköz létezik a lakosság vízhez köthető katasztrófákkal szembeni védelmére vagy a hatások enyhítésére, ezek azonban nem mindig kellően ismertek vagy használatosak. Fontos lehetővé tenni a polgárok számára, hogy megismerjék és kezeljék az éghajlatváltozás okozta vízügyi katasztrófák növekvő kockázatait, amint azt az uniós polgári védelmi mechanizmus keretében kidolgozott uniós katasztrófavédelmi rezilienciacélok⁶⁴ is szorgalmazzák. A Bizottság javítani fogja az árvizekre és az aszályokra vonatkozó valós idejű uniós korai előrejelző és nyomonkövetési rendszereket azáltal, hogy támogatja a tagállamok intézkedéseit, valamint megerősíti az európai aszálymegfigyelő központot és a Kopernikusz veszélyhelyzet-kezelési szolgáltatásának európai árvíz-előrejelző rendszerét.

Gyengeségeink ismerete és kezelése ellenállóbbá tesz minket. Mivel a vízellátó létesítmények elleni kibertámadások egyre gyakoribbak és egyre súlyosabbak, a megfelelő biztonsági tervezés és a sebezhetőségek jobb megértése segíteni fogja az Uniót és a gazdasági szereplőket abban, hogy fellépjenek a szándékos vízszennyezés, valamint a fizikai és kiberbiztonsági integritás ellen irányuló cselekedetek ellen – különös tekintettel az ivóvíz-ellátási és szennyvízkezelési infrastruktúrára. Ehhez a tervezéshez nagyban hozzá fog járulni a kritikus szervezetek rezilienciájáról szóló (CER) irányelv⁶⁵ és az Unió egész területén egységesen magas szintű kiberbiztonságot biztosító intézkedésekről szóló irányelv (NIS 2 irányelv)⁶⁶ teljes körű végrehajtása. A CER-irányelv hatályával összhangban az ivóvíz- és szennyvízágazatra is alkalmazni kell majd a hamarosan elkészülő bizottsági közleményt, amely nem kötelező erejű iránymutatásokat határoz meg annak érdekében, hogy támogassa a tagállamokat kritikus fontosságú szervezeteik azonosításában és kockázatelemzéseik eredményéről való jelentéstételben. Az EU rezilienciájának megerősítésének másik fontos eleme a hatóságok, a vállalkozások és a lakosság támogatása a jövőbeli éghajlati kockázatokra való felkészülésben, többek között a közös éghajlatváltozási referencia-forratókönyveknek és digitális eszközöknek az EU valós idejű korai előrejelző és nyomonkövetési rendszereihez való felhasználása révén.

Kiemelt intézkedések – Biztonság és felkészültség a kollektív reziliencia fokozása érdekében	Ütemterv
A kritikus szervezetek rezilienciájáról szóló irányelv végrehajtása révén fokozni kell a parti és tengeri vízügyi infrastruktúra rezilienciáját.	2025
Az EU valós idejű korai előrejelző és nyomonkövetési rendszereinek javítása az európai aszálymegfigyelő központ és a Kopernikusz veszélyhelyzet-kezelési szolgáltatás európai árvíz-előrejelző rendszerének megerősítése révén.	2025-től
Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó európai terv elfogadása.	2026

⁶⁴ Az első uniós katasztrófavédelmi rezilienciacélokat az uniós polgári védelmi mechanizmusról szóló határozat 6. cikkének (5) bekezdése alapján határozták meg, és 2023 februárjában tették közzé. Ajánlás az uniós katasztrófavédelmi rezilienciacélokról (HL C 56., 2023.2.15., 1. o.). Közlemény – Az Európai Unió katasztrófavédelmi rezilienciacéljai: Közös fellépés a jövőbeli vészhelyzetek kezelése érdekében, COM(2023) 61.

⁶⁵ A tagállamok 2026-ig az ivóvíz- és szennyvízágazatra kiterjedő stratégiát fogadnak el a kritikus fontosságú szervezetek rezilienciájának fokozására.

⁶⁶ Az (EU) 2022/2555 irányelv az Unió egész területén egységesen magas szintű kiberbiztonságot biztosító intézkedésekről (NIS 2 irányelv) (HL L 333., 2022.12.27., 80. o.).

4. GLOBÁLIS FELLÉPÉS – PÉLDAMUTATÁS, ELKÖTELEZETTSÉG ÉS KEZDEMÉNYEZÉSEK RÉVÉN

Öt év van hátra a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend végéig, és a 6. fenntartható fejlődési cél⁶⁷ felé tett előrehaladás jóval elmarad a szükséges ütemtől. Világszerte még mindig 2,2 milliárd ember nem jut biztonságos ivóvízhez, az emberiség több mint fele számára nem biztosítottak a biztonságos higiénias körülmények, és számos vízgyűjtő területen egyre nagyobb mértékű romlás tapasztalható, ami veszélyezteti az ökoszisztéma egészségét és a víz rendelkezésre állását, az éghajlatváltozás pedig csak tovább fogja súlyosbítani ezt. A vizes élőhelyek a természet leghatékonyabb vízgazdálkodói, azonban világszerte háromszor gyorsabb ütemben tűnnek el, mint az erdők, ez pedig növeli az elsivatagosodás és az áradások kockázatát. Becslések szerint 2030-ra a világ népességének közel fele vízhiánnyal fog küzdeni⁶⁸.

A felgyorsuló vízválság elkerülése érdekében gyors és átalakító erejű globális fellépésre van szükség, beleértve annak újradefiniálását is, hogyan értékeljük és irányítjuk a vizet a közös érdekében. Az EU a Global Gateway szerinti intézkedései révén hozzá fog járulni a globális vízkörforgás védelméhez és helyreállításához, a víztudatos gazdaság kiépítéséhez és a vízbiztonság mindenki számára történő biztosításához, összhangban e stratégia és a jövőt szolgáló paktum⁶⁹ uniós szintű célkitűzéseivel. Az EU ki fogja terjesztetni a stratégiai partnerségeket és a vízügyi diplomáciát az integrált vízkészlet-gazdálkodásnak, a forrástól a tengerig terjedő megközelítésnek, a természet alapú megoldások alkalmazásának, a mindenki számára elérhető fenntartható vízellátásba és megfelelő higiénias létesítményekbe való beruházásnak, valamint az innovációvezérelt szakpolitikai reformoknak az előmozdítása érdekében. A víztudatos, körforgásos és versenyképes gazdaság kiépítésének részeként az EU támogatni fogja azokat a globális kezdeményezéseket, amelyek valamennyi gazdasági ágazatban előmozdítják a vízfelhasználás hatékonyságát és újrafelhasználását. Emellett az EU támogatni fogja a Codex Alimentarius iránymutatásainak⁷⁰ véglegesítését és elfogadását annak érdekében, hogy világszerte biztosított legyen a víz mikrobiológiailag biztonságos felhasználása és újrafelhasználása az élelmiszer-termelésben.

A humanitárius, fejlesztési és béketeremtő szereplők összefogásával, valamint a nemzetközi humanitárius jognak való megfelelés szorgalmazásával **megerősítésre kerül a víz, a béke és a biztonság közötti összefüggés** a konfliktusövezetekben található vízkészletek, vízügyi személyzet és infrastruktúra biztonságának és védelmének támogatása érdekében. Az uniós finanszírozású humanitárius segítségnyújtási műveletekre vonatkozó környezetvédelmi minimumkövetelmények meghatározásával az EU előmozdítja a vízkészletek fenntarthatóságát a vízhiány által különösen érintett környezetekben⁷¹.

Az erősebb globális vízügyi irányítás elengedhetetlen a folyamatos előrehaladáshoz, a stratégiai irányításhoz és a szétagoltság leküzdéséhez. Az ENSZ 2023. évi vízügyi konferenciája az igen ambiciózus vízügyi cselekvési menetrenddel⁷² – amelyet az ENSZ Környezetvédelmi Közgyűlésének

⁶⁷ SDG6: A vízhez és szanitációhoz történő hozzáférés és a fenntartható vízgazdálkodás biztosítása mindenki számára.

⁶⁸ Az ENSZ 2024. évi vízgazdálkodási világlejelentése: Víz a jólétért és a békéért.

⁶⁹ [Az ENSZ Közgyűlésének 79/1. sz. határozata.](#)

⁷⁰ fa0.org/fao-who-codexalimentarius/sh-proxy/tr/?lnk=1&url=https%253A%252F%252Fworkspace.fao.org%252Fsites%252Fcodex%252FStandards%252FCXG%252B100-2023%252FCXG_100e.pdf.

⁷¹ https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/humanitarian-aid/climate-change-and-environment_en.

⁷² <https://sdgs.un.org/conferences/water2023/action-agenda>, 33 uniós kötelezettségvállalással <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7443-2023-INIT/en/pdf>.

hatodik ülészakán elfogadott, a vízről szóló határozat⁷³, a vízre és a megfelelő higiénias létesítményekre vonatkozó rendszerszintű stratégia⁷⁴, valamint az ENSZ vízügyi különmegbízottjának kinevezése követett –, határozottan a globális politikai színtérre helyezte a víz kérdését. Az EU törekedni fog arra, hogy az ENSZ soron következő vízügyi konferenciáin ambiciózus és cselekvésorientált eredmények valósuljanak meg, beleértve a vízzel kapcsolatos rendszeres kormányközi ENSZ-folyamat létrehozását, a vízzel kapcsolatos kérdéseknek a többoldalú folyamatokban való általános érvényesítését, valamint a kulcsfontosságú koalíciókban való szerepvállalást. Az EU emellett bevonja a partnerországokat a vízügyi irányításba, többek között az uniós tagállamok vízügyi megbízottaiból álló hálózatának kiépítése révén.

Az EU támogatni fogja a határokat átlépő vízfolyások és nemzetközi tavak védelméről és használatáról szóló egyezménynek⁷⁵ a közös vízkészletekkel való fenntartható gazdálkodás, a konfliktusmegelőzés, a békeépítés, a biztonság és a gazdasági fejlődés előmozdításának eszközeként való meghosszabbítását. A Global Gateway⁷⁶ révén az „Európa együtt” (a Bizottság, az EBB és a tagállamok fejlesztésfinanszírozási intézményei) több mint 1,2 milliárd EUR-t bocsát rendelkezésre a kormányzás, az ismeretek és a beruházások Afrika és Közép-Ázsia 47 országának 18 jelentős, határokon átnyúló vízgyűjtőjében való támogatására. Ez olyan kezdeményezéseket is magában foglal, mint az Aral-tó Nemzetközi Alap és a Kék Afrika program.

Az EU meg fogja erősíteni a vízzel kapcsolatos országos és regionális partnerségeket. Ez magában foglalja az Unió a Mediterrán Térségért elnevezésű, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó vízügyi menetrendet és a közelgő új földközi-tengeri paktumot, amelyek célja a növekvő vízhiány és az éghajlati hatások kezelése a régióban. Az EU támogatni fogja a tagjelölt és a szomszédos országokat, többek között a Nyugat-Balkánra és a keleti szomszédságra vonatkozó beruházási kereten és az Ukrajna-eszközön keresztül. Ebben az összefüggésben a Fekete-tengerre vonatkozó uniós stratégiai megközelítés⁷⁷ különösen fontos a helyi közösségeknek többek között a háborúval összefüggő környezeti károkkal szembeni támogatása szempontjából. Az EU javasolni fogja a vonatkozó vízügyi jogszabályok bevezetését az Energiaközösségről szóló szerződés⁷⁸ hatálya alá tartozó uniós vívmányokba. Az EU és Közép-Ázsia a közelmúltban elfogadott stratégiai partnerség révén, a Global Gateway négy fő prioritásra, köztük az éghajlatra, a vízre és az energiára összpontosító, 12 milliárd EUR összegű beruházási csomagjának segítségével fokozni fogja együttműködését. Az EU élvonalbeli vízügyi ágazata kulcsfontosságú a partnerországok támogatásához, a víztakarékos technológiák fejlesztéséhez, a fenntartható infrastruktúra finanszírozásához és az innováció ösztönzéséhez. Az EU támogatni fogja a szakpolitikai ösztönzőket, a finanszírozási mechanizmusokat és a vízügyi kkv-kat a releváns piaci lehetőségek megragadásában.

Az EU továbbra is elkötelezett a nemzetközi vízügyi finanszírozás terén fennálló jelentős hiány áthidalásának támogatása mellett. A Global Gateway révén az EU és tagállamai továbbra is a legnagyobb mértékben járulnak hozzá a hivatalos fejlesztési támogatáshoz, többek között a vízügyi

⁷³ <https://docs.un.org/en/UNEP/EA.6/RES.13>.

⁷⁴ [UN System-wide Strategy for Water and Sanitation July2024 vs23July2024.pdf](#).

⁷⁵ Egyezmény a határokat átlépő vízfolyások és nemzetközi tavak védelméről és használatáról.

⁷⁶ A legsürgősebb globális kihívások kezelésére, valamint 300 milliárd EUR-nyi beruházás fenntartható és magas színvonalú projektek céljaira való mozgósítására vonatkozó európai stratégia, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/stronger-europe-world/global-gateway_en.

⁷⁷ JOIN(2025) 135/3 – Közös közlemény az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak: A Fekete-tengerre vonatkozó uniós stratégiai megközelítés.

⁷⁸ [Szerződés az Energiaközösség létrehozásáról – Az Energiaközösség honlapja](#).

infrastruktúra és a természetalapú megoldások terén, amit a magánszektor az Európai Fenntartható Fejlődési Alapon (EFFA+) keresztül történő bevonásával erősítenek meg. Az EBB és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank más multilaterális fejlesztési bankokkal együtt kötelezettséget vállalt a vízbiztonság finanszírozásának növelésére, és együttműködésüket meg fogja erősíteni⁷⁹. Az EU továbbra is támogatni fogja a beruházásokat, elsősorban támogatásötvöztési mechanizmusok és garanciák révén, valamint a beruházási környezet javításának segítségével a jogi reformok elősegítése, továbbá a magas szintű szociális és környezetvédelmi normák előmozdítása révén. Ez magában foglalja az olyan kezdeményezéseket, mint a „Climate Investor 2” elnevezésű vegyes finanszírozási eszköz, amely legfeljebb 2,2 milliárd EUR-t mozgósít a vízellátási, szennyvízkezelési és óceáninfrastruktúra-projektekre, valamint a stratégiai közbeszerzésre és a környezetvédelmi, társadalmi és irányítási keretek támogatására. A tiszta gazdaságot szolgáló kereskedelmi és beruházási partnerségek szintén szerepet játszhatnak.

Kiemelt intézkedések – Globális fellépés – példamutatás, elkötelezettség és kezdeményezések révén	Ütemterv
A vízgazdálkodás rezilienciájának előmozdítása a Global Gateway révén a vízzel kapcsolatos kiemelt kezdeményezések támogatásával, valamint az országok és régiók megerősített szerepvállalásával.	2025-től

5. KÖVETKEZTETÉSEK

A Bizottság felszólítja a tagállamokat, az intézményi partnereket, a vállalkozásokat és a társadalom valamennyi rétegét, hogy tegyenek lépéseket az e stratégiában megjelölt irányvonalak mentén.

2025 decemberétől a Bizottság két évente összehívja a vízgazdálkodás rezilienciájával foglalkozó fórumot, amely inkluzív párbeszédet folytat az uniós érdekelt felekkel és érintettekkel abból a célból, hogy számba vegye a vízgazdálkodás rezilienciájának fokozása terén a kormányzat, az üzleti élet és a civil társadalom valamennyi szintjén elért eredményeket, valamint nyomon kövesse e stratégia végrehajtását.

2027-ben a Bizottság félidős értékelést készít az e stratégiában foglalt intézkedések végrehajtása terén elért eredményekről. Emellett el fogja végezni a vízhatékonyság elsődlegességéről szóló ajánlás alkalmazásának első értékelését is. Ebben az összefüggésben egyes intézkedések naprakésszé tehetők vagy felülvizsgálhatók.

A Bizottság 2029-ben értékelni fogja az elért eredményeket, beleértve a vízhatékonyság elsődlegességéről szóló ajánlással összhangban hozott nemzeti intézkedések teljes körű értékelését is. A Bizottság azonosítani fogja továbbá az újonnan felmerülő aggályok kezeléséhez szükséges lehetséges további intézkedéseket, és ennek megfelelően adott esetben felül fogja vizsgálni a meghatározott célokat és intézkedéseket annak érdekében, hogy a társadalom valamennyi ágazatában megvalósuljon a vízgazdálkodás rezilienciája.

⁷⁹ <https://www.eib.org/files/press/CommitmenttoWaterSecuritywithlogos.pdf>.

I. MELLÉKLET – AZ INTÉZKEDÉSEK TELJES LISTÁJA

	FELLÉPÉSEK	Ütemterv
A VÍZKÖRFORGÁS HELYSZÁLLÍTÁSA ÉS VÉDELME		
	Többek között a tagállamokkal folytatott strukturált párbeszédre révén a víz-keretirányelv és az árvízvédelmi irányelv végrehajtási prioritásainak meghatározása, a vízminőségre és -mennyiségre összpontosítva.	2025–2026
	A tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv felülvizsgálata.	2027
	Vízhiánymutatók és az aszálykezelési tervekhez kapcsolódó technikai útmutatás kidolgozása.	2026–2027
	A fő szennyezési források kezelése: - A megfelelő partnerek megtalálása esetén a köz- és a magánszféra partnerségén alapuló kezdeményezés, melynek célja technológiai áttörést elérni a PFA-anyagok és más perzisztens vegyi anyagok észlelésének és remediációjának megvalósítható és megfizethető módszerei terén. - Támogatási eszköztár létrehozása a tagállamok számára a tápanyagszennyezés csökkentésére irányuló intézkedések támogatása érdekében, többek között a modellezés javítása, az interaktív térképek és a bevált gyakorlatok cseréje révén.	2027 2026–2027
OLYAN VÍZTUDATOS GAZDASÁG KIÉPÍTÉSE, AMELY SENKIT SEM HAGY HÁTRA, TÁMOGATJA AZ EU VERSENYKÉPESSÉGÉT ÉS VONZZA A BEFEKTETŐKET.		
	Ajánlás a vízhatékonyság elsődlegességének vezérelveiről, iránymutatások és EEA-jelentés a kiaknázatlan vízfogyasztáshatékonysági potenciálról.	2025–2026
	A víz-újrafelhasználási gyakorlatok elterjedésének támogatása a mezőgazdaságon kívül is, valamint a víz újrafelhasználásáról szóló rendelet felülvizsgálata.	2026–2028
	<u>Lakossági vízellátás:</u> A szivárgás csökkentésének és az infrastruktúra korszerűsítésének, valamint az adatok mélyreható értékelésének a támogatása.	2025–2028
	<u>Mezőgazdaság:</u> - Az uniós KAP-hálózat és az európai innovációs partnerség (EIP-AGRI) által támogatott tudásmegosztás és innovatív megoldások, valamint a jobb és független mezőgazdasági tanácsadási szolgáltatások révén maximalizálni kell a KAP stratégiai terveknek a vízgazdálkodás rezilienciája érdekében való felhasználását. - A következő programozási időszakban továbbra is ösztönözni kell a mezőgazdasági termelőket mezőgazdasági üzemek környezeti és éghajlati teljesítményének javítására, ideértve a jobb vízgazdálkodásra történő áttérést is.	2025–2026
	<u>Ipar és energiaügy:</u>	2025–2026

	• Kísérleti projekt indítása kiválasztott ipari klaszterekben a vízhatékonyság előmozdítása érdekében, beleértve a vízmentes és zárt vízkörű technológiákat is. • A vízhasználat felvétele egy olyan közös uniós szabályozás paramétereinek közé, amely értékeli az adatközpontok fenntarthatóságát, és javaslatot tesz a vízfogyasztási teljesítményre vonatkozó minimumszabványokra. • A megfelelő partnerek megtalálása esetén a köz- és a magánszféra partnerségén alapuló kezdeményezés, melynek célja technológiai áttörést elérni a száraz hűtés terén.	
	Az édesvízmérlegekkel, a vízáramlások elszámolásával, a vízhatékonysággal és az intelligens vízméréssel kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréjének előmozdítása valamennyi gazdasági ágazatban	2025-től
	A vízzel kapcsolatban rendelkezésre álló adatok minőségének értékelése, és adott esetben jogalkotási javaslat benyújtása a vízszámlák új környezeti-gazdasági számlamoduljainak bevezetésére vonatkozóan.	2026 végéig
TISZTA ÉS MEGFIZETHETŐ IVÓVÍZ BIZTOSÍTÁSA MINDENKI SZÁMÁRA, A FOGYASZTÓK ÉS MÁS FELHASZNÁLÓK SZEREPEVÁLLALÁSÁNAK NÖVELÉSE		
	A termékek vízlábnyomának figyelembevétele az ESPR és az uniós ökocímke szerinti követelmények meghatározásakor vagy naprakésszé tételekor.	2025–2027
	A lakosság tudatosságával és a vízárazásnak a vízhatékonyság, a költségmegtérülés és a „szennyező fizet” elv alkalmazásának előmozdításában betöltött szerepével, valamint a kapcsolódó nemzeti vízügyi irányítással kapcsolatos bevált gyakorlatok támogatása.	2026–2027
	Az új európai Bauhaus eszköz következő, 2026–2027-es munkaprogramján és a megfizethető lakhatásra vonatkozó európai terven keresztül az épített környezet vízügyi rezilienciájára irányuló erőfeszítések fokozása.	2026
IRÁNYÍTÁS ÉS VÉGREHAJTÁS A VÁLTOZÁS FELLENDÍTÉSE ÉRDEKÉBEN		
	A végrehajtás megerősítése és strukturált párbeszéd indítása valamennyi tagállammal az uniós vízügyi vívmányok végrehajtásának felgyorsítása és fokozása érdekében, a vízgyűjtő-gazdálkodási és árvízkezelési tervek legutóbbi értékeléséből eredő kulcsfontosságú végrehajtási prioritások alapján.	2025–2026
	A „Kohézió az átállásokért” gyakorlatközösség keretében rendszeres eszmecserék szervezése a régiókkal, városokkal és vízügyi hatóságokkal az Interreg keretében azonosított „szivacsterületekkel” és határokon átnyúló vízügyi együttműködéssel kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréjének előmozdítása érdekében.	2025–2027
	Olyan adatmegjelenítő létrehozása, amely integrálja a környezeti adatokat és a víz- és energiahálózatokkal kapcsolatos adatokat annak érdekében, hogy segítse a tagállamokat a vízigényes üzleti műveletek mindenki számára előnyös elhelyezésére leginkább alkalmas területek azonosításában.	2027
	A vízgazdálkodás rezilienciájával foglalkozó fórum létrehozása.	2026-tól

FINANSZÍROZÁS, BERUHÁZÁSOK ÉS INFRASTRUKTÚRA A STABIL ELLÁTÁS ELÉRÉSE ÉRDEKÉBEN		
	Az EBB vízügyi programjának és fenntartható vízügyi tanácsadó eszközeinek elindítása a Bizottsággal együttműködésben a potenciális hitelfelvevőknek nyújtott támogatás fokozása érdekében, ezáltal bővítve a projektportfóliót.	2025
	A tagállamok és a régiók támogatása abban, hogy a féldős felülvizsgálat során a kohéziós politikai alapokat a vízgazdálkodás rezilienciájára irányítsák át.	2025
	A vízgazdálkodás rezilienciájával kapcsolatos beruházások akcelerátorának létrehozása.	2026–2027
	A zöld és kék folyosókra vonatkozó kezdeményezés elindítása az ökológiai környezet és infrastruktúra – köztük a folyók, a vizes élőhelyek és a tengerparti területek – helyreállításának támogatása céljából, a vízkörforgás a forrástól a tengerig terjedő megközelítéssel történő helyreállítása érdekében.	2027
	A biokreditekre vonatkozó ütemterv elfogadása, melynek célja az ezen eszközökben rejlő lehetőségek kiaknázása és a piacok bővülésének ösztönzése.	2025
	A technikai támogatási eszköz felhasználása a tagállamoknak a vízzel kapcsolatos kihívások kezelésében való támogatására, különös tekintettel az európai szemeszter keretében azonosított kihívásokra.	2025-től
A DIGITALIZÁCIÓ ÉS A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA ALKALMAZÁSA A HATÉKONY ÉS EREDMÉNYES VÍZGAZDÁLKODÁS FELGYORSÍTÁSA ÉS EGYSZERŰSÍTÉSE ÉRDEKÉBEN		
	Az „Irány a Föld” és az „EU Digital Twin of the Ocean” a vízgazdálkodás rezilienciájával kapcsolatos alkalmazásainak kidolgozása és megvalósítása, valamint 2030-ig a képességek elérhetővé tétele a nemzeti és helyi közigazgatások számára az EU-ban és azon kívül.	2025–2030
	Uniói szintű cselekvési terv kidolgozása a vízügyi ágazat digitalizációjára vonatkozóan, beleértve a mindenki számára elérhető intelligens fogyasztásmérésre vonatkozó uniós szintű kezdeményezést is.	2026
	A Kopernikusz vízügyi tematikus központjának elindítása.	2026
KUTATÁS ÉS INNOVÁCIÓ, VÍZÜGYI ÁGAZAT ÉS KÉSZSÉGEK A VERSENYKÉPESSÉG MEGERŐSÍTÉSÉÉRT		
	A tudomány és a politika kapcsolódási pontjának létrehozása az uniós finanszírozású K+I-projektek eredményeinek – például egy egyablakos platformon keresztül történő – terjesztésére.	2026
	A vízgazdálkodás rezilienciájára vonatkozó K+I-stratégia.	2026
	Víz tudatos Ipari Szövetség a versenyképesség ösztönzése érdekében.	2026
	Európai Vízügyi Akadémia.	2026–2027
	Az Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT) keretében működő, a vízügyi, tengeri és tengerhasznosítási ágazatokkal és ökoszisztémákkal foglalkozó tudományos és innovációs társulás (TIT).	2026
	A további kutatás és innováció előmozdítása a fenntartható só-talanítás előmozdítása érdekében.	2026
	A Water Tech kihívás az EIC-vel együttműködésben.	meghatározandó

BIZTONSÁG ÉS FELKÉSZÜLTSG A KOLLEKTÍV REZILIENCIA FOKOZÁSA ÉRDEKÉBEN		
	A kritikus szervezetek rezilienciájáról szóló irányelv végrehajtása révén fokozni kell a parti és tengeri vízügyi infrastruktúra rezilienciáját.	2025
	Az EU valós idejű korai előrejelző és nyomonkövetési rendszereinek javítása az európai aszálymegfigyelő központ és a Kopernikusz veszélyhelyzet-kezelési szolgáltatás európai árvíz-előrejelző rendszerének megerősítése révén.	2025-től
	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó európai terv elfogadása.	2026
	A víz útján terjedő fertőző betegségek megelőzésének megerősítése a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyekről szóló (EU) 2022/2371 rendelet végrehajtása révén.	2022-től
GLOBÁLIS FELLÉPÉS – PÉLDAMUTATÁS, ELKÖTELEZETTSÉG ÉS KEZDEMÉNYEZÉSEK RÉVÉN		
	A vízgazdálkodás rezilienciájának előmozdítása a Global Gateway révén a vízzel kapcsolatos kiemelt kezdeményezések támogatásával, valamint az országok és régiók megerősített szerepvállalásával.	2025-től
	A globális vízügyi irányítás megerősítése a jövőbeli globális vízgazdálkodási keretről szóló megbeszéléseken való részvétel révén.	2025-től
	A határokon átnyúló vízügyi együttműködés előmozdítása az ENSZ EGB Határvízi Egyezményhez való csatlakozás támogatása révén.	2025-től
	Legalább 70 millió ember ivóvízforráshoz és/vagy higiénias létesítményekhez való jobb hozzáféréseinek támogatása, nagyobb beruházások mozgósítása és az uniós vízügyi ágazat versenyképességének fokozása.	folyamatosan
	Az infrastruktúrákkal kapcsolatos vagy az infrastruktúrákkal összefüggésben megvalósított természet alapú megoldásokba történő beruházások mértékének jelentős fokozása.	2026-tól
	A vízzel kapcsolatos kérdések általános érvényesítése a nemzetközi folyamatokban, beleértve a három, az éghajlatváltozásról, a biológiai sokféleségről és az elsivatagosodásról szóló riói egyezményt is.	2025-től
	A kunming-montreali globális biodiverzitás-megőrzési keretstratégiában foglalt, vízzel kapcsolatos célok és célértékek ⁸⁰ végrehajtásának fokozása.	folyamatosan
	Az EU a Ramsari Egyezmény keretében tett szerepvállalásának fokozása.	2025-től
	A szerepvállalás megerősítése többek között a G7-ek, a G20-ak, a határokat átlépő vizek terén folytatott együttműködési koalíció, a „Freshwater Challenge” [Édesvíz Kihívás] és a bakui vízügyi párbeszéd terén.	2025-től
	Annak felmérése, hogy az egyes tagjelölt országoknak milyen beruházásokra van szüksége a vízügyi vívmányoknak való megfelelés érdekében.	2026-tól
	Az Unió a Mediterrán Térségért és a Kék-Mediterrán Partnerség keretében folytatott együttműködés fokozása.	2025-től

⁸⁰ <https://www.cbd.int/gbf/targets>.

II. MELLÉKLET. A LEGFONTOSABB 2027–2033-AS KÖZBENSŐ CÉLOK

A vízkörforgás helyreállítása és védelme

2030-ra az EU rossz állapotban lévő tengerparti és édesvízi élőhelyeinek legalább 30 %-án helyreállító intézkedések kerülnek megvalósításra *(a természet helyreállításáról szóló rendelet)*.

2030-ra a jelenleg nem kedvező állapotú fajok és élőhelyek legalább 30 %-a már ebbe a kategóriába tartozik, vagy erős pozitív tendenciát mutat *(a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia)*.

2030-ra az EU-ban legalább 25 000 km-nyi folyó kerül visszaállításra szabad vízáramlású folyószakasszá *(a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia)*.

A tagállamok 2027-re védik, javítják, és helyreállítják az összes felszíni víztestet, azzal a céllal, hogy elérjék a jó állapotot *(víz-keretirányelv)*.

Olyan víztudatos gazdaság kiépítése, amely senkit sem hagy hátra, támogatja az EU versenyképességét és vonzza a befektetőket.

2030-ra a leginkább vízigényes ágazatok víztakarékos gyakorlatokat fogadnak el és fejlesztenek, beleértve a következő ágazatokat is, a meglévő uniós jogszabályok alapján:

- Energia: a 2026-ig esedékes nemzeti épületfelújítási terveket minden tagállamban elkezdik bevezetni annak érdekében, hogy 2050-re megvalósuljon a meglévő épületek rendkívül energiahatékony és dekarbonizált épületekké történő fokozatos felújítása, többek között a vízkezeléssel kapcsolatos megközelítések és programok révén *(az épületek energiahatékonyágáról szóló irányelv)*.
- Ipar: a vízhasználat kézzelfoghatóan csökkenni fog az EU legnagyobb ipari és állattartási termelési folyamataiban *(az ipari kibocsátásokról szóló irányelv)*.

Emellett a mezőgazdaságot illetően a KAP stratégiai tervek 2027-ig támogatást nyújtanak a talaj egészségének javítására (és ezáltal a vízmegtartó képesség javítására és az erózió korlátozására) irányuló (a kötelező követelményeken túlmutató) gyakorlatokhoz az EU mezőgazdasági területének 47 %-án. A peszticidek fenntartható használatára és a tápanyag-gazdálkodás javítására irányuló gyakorlatok támogatása az EU mezőgazdasági területének 27 %-át, illetve 15 %-át fogja lefedni (KAP-támogatás és KAP stratégiai tervek).

2030-ig azok a tagállamok, amelyek vízellátó rendszerének szivárgási szintje meghaladja a 2028-ig meghatározandó uniós szintű küszöbértéket, cselekvési tervet nyújtanak be, amelyben megállapítják a szivárgási mértékük csökkentése érdekében meghozandó intézkedéseket *(ivóvíz-irányelv)*.

2030-ra a Bizottság és a tagállamok elő fogják mozdítani a kezelt települési szennyvíznek valamennyi, a mezőgazdaságon kívüli megfelelő célra történő újrafelhasználását, és megvizsgálják a víz gazdasági ágazatokon átívelő újrafelhasználására vonatkozó uniós cél meghatározásának megvalósíthatóságát és megfelelőségét *(a víz újrafelhasználásáról szóló rendelet)*.

Tiszta és megfizethető ivóvíz biztosítása mindenki számára, a fogyasztók és más felhasználók szerepvállalásának növelése

2027-ig a tagállamok átlátható ivóvíz- és szennyvízszámlákat hoznak létre annak érdekében, hogy növeljék a fogyasztók tudatosságát a fogyasztásukkal és a víz valós árával kapcsolatban, valamint felügyeleti rendszereket hoznak létre a települési szennyvíz közegészségügyi paramétereinek vészhelyzetek esetén történő nyomon követésére *(ivóvíz-irányelv, a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv)*.

A tagállamok 2029-ig tájékoztatják a Bizottságot az ivóvízhez és a szanitációhoz való hozzáférés mindenki – köztük a kiszolgáltatott és marginalizált csoportok – számára történő javítása érdekében

hozott intézkedésekről, és hatévente tájékoztatják a Bizottságot a fejleményekről *(az ivóvízről szóló irányelv és a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv)*.

2030-ig az EU 70 millió ember jobb ivóvízforráshoz és/vagy higiénias létesítményekhez való hozzáférését fogja támogatni *(az EU a vízügyi cselekvési menetrend iránti elkötelezettsége)*.

2033-ra valamennyi 100 000 lakost meghaladó uniós város integrált településiszennyvíz-kezelési terveket fog kidolgozni, amelyek előnyben részesítik a természetalapú megoldásokat és a zöld/kék infrastruktúrákat *(a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv)*.